

Arbeidsnotater

STATISTISK SENTRALBYRÅ

Dronningensgt. 16, Oslo-Dep., Oslo 1. Tlf. 41 38 20, 41 36 60

IO 72/4

22. mars 1972

PRØVEUNDERSØKELSE INDUSTRISTATISTIKK 1970

Av

Tormod Andreassen

INNHold

	Side
I. Formålet med undersøkelsen	2
II. Oversikt over gjennomføringen av undersøkelsen	3
III. Skjemaene	5
1. Skjemaoversikt	5
2. Hovedskjemaene (inkl. rettledning)	7
3. Kommentarer til enkelte av spørsmålene	8
4. Sammenhengen mellom Prøveundersøkelsen, Industristatistikken, Regnskapsstatistikken og Nasjonalregnskapet	17
5. Tilleggsskjemaene	20
IV. Resultater fra undersøkelsen	21
1. Sammenlikning med Industristatistikken	21
2. Sammenlikning med Industri- og Regnskapsstatistikken	26
3. Datagrunnlaget	35
4. Oppsummering	40
V e d l e g g	
1. Grov precedensanalyse for omlegging av Industristatistikken	42
2. Detaljert tidsplan for siste halvdel av 1971	47
3. Antall uttrukne foretak i de forskjellige næringer og størrelses- grupper	48
4. Innsamlingsskjemaene etc.	49
5. Sammenlikningsskjemaene	67
6. Spesielt om lager	71

Ikke for offentliggjøring. Dette notat er et arbeidsdokument og kan siteres eller refereres bare etter spesiell tillatelse i hvert enkelt tilfelle. Synspunkter og konklusjoner kan ikke uten videre tas som uttrykk for Statistisk Sentralbyrås oppfatning.

PRØVEUNDERSØKELSE INDUSTRISTATISTIKK 1970

I. FORMÅLET MED UNDERSØKELSEN

Som et ledd i omleggingen av Industristatistikken ble det høsten 1971 holdt en prøveundersøkelse.

Formålet med Industristatistikken er behandlet av Ø. Sundsbø i et Arbeidsnotat (IO 70/24) hvor det er gitt en oversikt over hvilke behov en fremtidig industristatistikk bør tilfredsstillere.

Siktemålet med Prøveundersøkelsen var tosidig: Først og fremst skulle en søke å komme frem til et industristatistikkskjema som ville gi et datamateriale som tilfredsstilte brukerbehovene så langt som mulig. I tillegg skulle en også søke å klarlegge hva som er utilfredsstillende med den nåværende Industristatistikken sett i relasjon til de behov den er ment å skulle tilfredsstillere.

Flere undersøkelser i de senere årene her i Byrået har vist at Industristatistikken i sin nåværende form inneholder svakheter m.h.t. de brukerbehov den er ment å skulle tilfredsstillere, først og fremst i forhold til Nasjonalregnskapets behov. Det siktes her til undersøkelsen som ble foretatt av Gruppe for planleggingsarbeid i forbindelse med etablering av en regnskapsstatistikk (Jmføring av Regnskapsstatistikk og Produksjonsstatistikk 1967; IB 69/2) og sammenstillingen av Produksjons- og Regnskapsstatistikken som ble foretatt for årene 1967 og 1968 (Sammenlikning mellom Produksjons- og Regnskapsstatistikk, notat av E. Homb 31/8-70).

Av figur 0 i vedlegg 1 fremgår det hvilken plass selve Prøveundersøkelsen har i arbeidet med omleggingen av Industristatistikken. I figurene 6, 66, 666 og 667 er den delen av omleggingen som omfatter Prøveundersøkelsen illustrert mer detaljert. Figur 6 gir eksempelvis en forstørrelse av 6 på figur 0 osv. Det fremgår tydelig av figur 0 at arbeidet med omleggingen ikke er fullført i og med denne rapporten.

Samtidig med at en ville ha prøvet et nytt skjemaopplegg, ville en også kartlegge datagrunnlaget som oppgavegiverne benyttet når de utfylte våre skjemaer. Hensikten var å få en bedre bakgrunn til å vurdere det grunnlaget som er til stede for å utarbeide en tidsmessig industristatistikk. Nylig har det av Byrået vært foretatt en slik kartlegging via samtaler med noen eksperter på området (jfr. notat av Sundsbø ØS/ES, 12/3-71). Det er en oppfølging av dette arbeidet som Prøveundersøkelsen omfatter.

II. OVERSIKT OVER GJENNOMFØRINGEN AV UNDERSØKELSEN

Inntil juli 1971 ble arbeidet med omleggingen av Industristatistikken ledet av Ø. Sundsbø, men fra juli av samme år ble det overtatt av T. Andreassen. I juli 1971 forelå det første samlede skjemaenkast til Prøveundersøkelsen.

Det var tidligere vedtatt at Industristatistikken skulle innhentes etter omlagt opplegg for årgang 1972, dette ville igjen si at skulle det holdes noen prøveundersøkelse, måtte den holdes høsten 1971; andre muligheter forelå ikke. Det var derfor meget kort tid til disposisjon for utforming av de endelige skjemaene.

Vedlegg 2 viser den tidsplan som ble satt opp i august etter at feriene var avviklet. Tidsplanen ble ikke fulgt helt ut på slutten av året, og årsaken til det var at innhenting av skjemaene tok lengre tid enn beregnet. Svært mange foretak var midt oppe i budsjettarbeide i den tiden de fikk tilsendt skjemaer, og siden skjemaene til Prøveundersøkelsen krevde medvirkning fra foretakenes øverste økonomiske ledelse for å bli besvart tilfredsstillende, ble innsendingen litt forsinket for en del foretak. Dermed ble revisjonen av skjemaene forsinket, og arbeidet med å skrive en rapport om Prøveundersøkelsen ble derfor påbegynt først nesten en måned etter tidsplanens dato.

På Byråets ordinære tidsplan var det ikke på forhånd avsatt noen ressurser utenom planleggeren til Prøveundersøkelsen. Hele undersøkelsen er således "tråklet" inn i det allerede oppsatte arbeidsprogram på en rekke steder (Trykningskontoret, Driftskontoret, Registeravdelingen ved 5. kontor og Regnestua).

Av "Styringsgruppen for omlegging av Industristatistikken" ble det bestemt at 400 foretak skulle få tilsendt skjemaer. Foretaket skulle være enheten i utvalget som det ble vedtatt å trekke ifra Sentralregisteret. Sannsynligheten for at et foretak skulle bli uttrukket ble satt tilnærmet proporsjonalt med antall sysselsatte i foretaket: Ved hjelp av en liste over foretak i industri og bergverk hvor foretakene var fordelt på fire sysselsettingsgrupper¹⁾, ble det regnet ut den relative andelen av sysselsettingen i hver av de i alt 104 strataene (26 næringer og 4 størrelsesgrupper). F.eks. var det i størrelsesgruppe 50-99 sysselsatte i næring 28 i prosent av den totale sysselsettingen i alle bergverk- og industriforetak, og derfor skulle det trekkes ut 4 foretak fra dette stratumet, (1 prosent av 400 er 4). Sannsynligheten for at et bestemt foretak i et stratum skulle bli trukket ut var da i virkeligheten proporsjonal med stratumets andel av den totale sysselsettingen i alle industri- og bergverksforetakene og omvendt proporsjonal med antall foretak innenfor

1) De fire gruppene: 0-19, 20-49, 50-99 og 100- sysselsatte.

stratumet. I vedlegg 3 er det gitt en oversikt over antall foretak i de forskjellige strataene regnet ut på denne måten, og som også ble trukket ut.

Ved hjelp av et tilpasset standardprogram ble foretakene i de forskjellige strataene trukket ut rent tilfeldig.

Noen av de uttrukne foretakene var av Byrået anmeldt til politiet for å ha unnlatt å besvare den ordinære Industristatistikken og/eller Regnskapsstatistikken, noen uttrukne foretak var for små til at de ordinært var med på 5. kontors statistikk og noen foretak ble holdt utenfor fordi de hadde svært mange (over 15) bedrifter. Derfor ble det bare sendt ut skjema til 367 av de i alt 400 uttrukne foretakene. Det viste seg under innhenting at det var grunn til å unnta nok 30 foretak av forskjellige grunner (dårlig adresse, skjema i retur, konkurser, fusjoner, ikke 5. kontor-foretak, innkommet for sent (dvs. etter 7. januar 1972) etc.) slik at hvis vi ser de innkomne godtatte 191 skjemaene i forhold til 337, vil det si en netto "svarprosent" på nær 57. Brutto svarprosent, dvs. totalt innkomne skjemaer i forhold til utsendte skjemaer, er ubetydelig lavere.

I tillegg til utfylling av skjemaene har en hel rekke foretak kommentert skjemaene i til dels lange brev, slik at responsen på denne frivillige ekstra undersøkelsen med så kort svartid, må i aller høyeste grad karakteriseres som meget god.

Skjemaene ble også sendt til Mekaniske Verksteders Landsforening, Norges Industriforbund og Norske Håndverks- og Industribedrifters Forbund. Disse organisasjonene ble gitt anledning til å uttale seg, men ingen av dem har til nå gjort det.

De innsendte skjemaene er alle blitt revidert med utgangspunkt i foretaket som enhet. Normalt revideres de enkelte bedriftsskjemaene til Industristatistikken hver for seg. På grunn av den relativt store skjemamassen, knapt 200 foretak som igjen vil si 6-700 bedrifter, den korte tiden som stod til disposisjon (vel 1 måned) samt at det bare var én person som kunne revidere skjemaene, ble revisjonen noe overfladisk for en del foretak. Så langt tiden tillot det, ble det imidlertid tatt kontakt med foretakene ved feil og tvil. I alt ble det sendt brev til et 20-talls foretak, og det ble tatt kontakt med ytterligere ca. 30 foretak.

Revisjonen ble forsøkt foretatt uavhengig av Industristatistikken og Regnskapsstatistikken, men før kontakt ble tatt med et foretak om eventuelle tilleggsopplysninger, ble de tidligere innsendte skjemaene gjennomgått.

Etter at skjemaene var revidert, ble dataene innsamlet til Prøveundersøkelsen sammenliknet med dataene gitt til Industristatistikken og til Regnskapsstatistikken. I vedlegg 4 er alle skjemaene som ble utsendt til

foretakene samt rettleiding og følgebrev samlet. I vedlegg 5 er de skjemaer som internt ble benyttet ved sammenlikningen av de tre datasettene samlet. I kapittel III i dette notatet er de enkelte skjemaene nærmere kommentert.

Av de i alt 191 foretak som resultatene fra Prøveundersøkelsen omfatter, er det hele 116 foretak som er med i Regnskapsstatistikken også.

Sammenlikningen av dataene var en meget stor oppgave. De 6-700 Industristatistikkskjemaene er arkivert på seks forskjellige steder og i tillegg kommer de andre næringene: Varehandel, E-verk etc. Det fremgår av sammenlikningsskjemaene hvilke data som ble sammenliknet.

III. SKJEMAENE

1. Skjemaoversikt

Skjemaene som ble utsendt til Prøveundersøkelsen var innpasset i det skjemasystem som figur 1 viser.

Sundsbo konkluderte i det tidligere nevnte notat av 12/3-71 at det, med den eksisterende regnskapspraksis i næringslivet, ikke ville være mulig i praksis å gjennomføre et fullstendig integrert opplegg for industristatistikk og regnskapsstatistikk. Dette synspunkt ble senere akseptert av Styringsgruppen for omlegging av Industristatistikken. En ville isteden ta sikte på å utbygge begge statistikkområdene på en slik måte at en fikk flere tilknytningspunkter for integrering enn det en har ved det nåværende opplegg. På grunnlag av dette ble det nye systemet utformet slik som oversikten viser.

Skjemaoversikten viser at en i Prøveundersøkelsen ikke har skilt mellom foretak som omfattes av Regnskapsstatistikken og foretak som ikke omfattes av denne statistikken. En ønsket ved hjelp av Prøveundersøkelsen å få kartlagt om det i fremtiden ville være mulig å skille her, fordi noen av de spørsmålene en ønsker å få besvart til Industristatistikken trolig best kan besvares via Regnskapsstatistikken. Disse spørsmålene bør da ikke stilles både i Industristatistikken og i Regnskapsstatistikken. Grunnen til at en nå til Prøveundersøkelsen hentet inn oppgaver som er hentet inn tidligere via Regnskapsstatistikken, var at en ville kontrollere overensstemmelsen mellom de to statistikker.

Figur 1. SKJEMAOVERSIKT

	Industristatistikk							Regnskaps-
	Enbedrifts-		Flerbedriftsforetak					statistikk
	Med i	Ikke	Foretaks-		Industri-		Bedrifter fra	Foretaks-
Regn-	med i	skjema ¹⁾	Ikke	bedrifter	Hjelpe-	andre næringer		
stat.	Regn-	Med i	med i	Bedr.-	avd.	bygg- og an-	Foretaks-	
	stat.	Regn-	Regn-	skjema ²⁾	skjema	leggsskjema,	skjema	
		stat.	stat.			varehandels-		
						skj., navne-		
						kort etc.		
	1	2	3	4	5	6	7	8
a. Hoved-	1a ³⁾	= 2a	3a	= 4a	5a = 1a	6a ⁴⁾	Blanke ⁵⁾	8a ⁶⁾
skjema								
b. Tilleggs-	1b	= 2b	3b	= 4b	5b = 2b	-	-	-
skjema								
(Data-								
grunnlag)								
c. Veiled-	1c	= 2c	= 3c	= 4c	= 5c	6c ⁴⁾	Blanke ⁵⁾	8c
ning								

- 1) Omfatter hovedkontoret når hovedkontoret ikke er skilt ut som egen hjelpeavdeling.
- 2) Både hovedbedrift og andre selvstendige definerte bedrifter.
- 3) Dette skjemaet ble ikke utarbeidet særskilt for Prøveundersøkelsen. I det tenkte system var det meningen at flest mulig av disse spørsmålene besvares via Regnskapsstatistikken eller at en del av spesifikasjonene på Regnskapsstatistikkskjemaet sløyfes slik at dobbelt registreringer av samme data unngås. Nå ble skjemaet sendt ut for å kontrollere overensstemmelsen mellom Regnskapsstatistikken og Industristatistikken.
- 4) I Prøveundersøkelsen lik de nåværende skjemaer.
- 5) Disse skjemaene ble også utsendt i forbindelse med Prøveundersøkelsen, men siden de var nøyaktig lik de skjemaene som allerede var sendt inn til årsstatistikken, ble det sagt at skjemaene ikke behøvdtes utfylles såfremt dette nye systemet (Prøveundersøkelsen) ikke ga grunnlag for å forandre på de allerede innsendte oppgavene.
- 6) For Regnskapsstatistikken er det bare snakk om visse spesifiserte endringer til det eksisterende regnskapsskjema. Dette skjema ble ikke prøvet i forbindelse med Prøveundersøkelsen.

2. Hovedskjemaene (inkl. rettledning)

Flerbedriftsforetakene fikk tilsendt et bedriftsskjema for hver industribedrift og et foretaksskjema. Hadde de bedrifter eller avdelinger i andre næringer enn industri, fikk de også skjemaer for disse bedriftene. Foretaksskjemaet skulle i prinsippet omfatte hele den juridiske enhet og ikke bare være en summasjon av de bedriftsoppgaver foretaket gav. Visse hovedkontoropplysninger samt visse hjelpeavdelinger er det grunn til å tro har falt utenfor den ordinære Industristatistikken, men på foretaksskjemaet skulle slike opplysninger være inkludert. Dermed skulle det være mulig å sammenlikne foretaksskjemaet med regnskapsstatistikkskjemaet. På foretaksskjemaet var det et spørsmål som het: Personer sysselsatt i foretaket, men ikke tatt med på noe annet skjema. I alt ble det oppført 1 500 her, og det utgjør ca. 2,6 prosent av den totale sysselsettingen som Prøveundersøkelsen omfatter. Imidlertid var total sysselsetting oppgitt til Prøveundersøkelsen på foretaksskjemaet lik total sysselsetting til Industristatistikken.

Enbedriftsforetakene fikk ikke tilsendt noe foretaksskjema fordi pr. definisjon er her foretak og bedrift det samme.

Rettledningen var felles for foretaksskjemaet og bedriftsskjemaet fordi nummereringen var lagt opp slik at et nummer refererte seg til et bestemt spørsmål uansett skjema.

Det viste seg at et par feil hadde sneket seg inn i rettledningen og skjemaene. I rettledningen ble sagt på et sted at rekvisita skulle med under spørsmål 4.4 mens et annet sted ble det henvist til spørsmål 4.10. Det riktige er 4.4. I foretaksskjemaet burde strekene i 4. kolonne i avsnitt 4, spørsmålene 5-9, vært strøket eller så burde det ha vært en strek i kolonnens sumspørsmål, 13. Tilsvarende for spørsmål 5.6, kolonne 1. Ellers er det etterpå bare oppdaget en ortografisk trykkfeil.

Det er for øvrig viktig å være oppmerksom på at foretaksskjemaets tall ikke nødvendigvis må være lik summen av de enkelte bedrifters tall selv om bedriftsskjemaene også omfatter hele virksomheten. Dette kommer av interne leveranser og handelsvarer. Varer som er handelsvarer for en bedrift behøver ikke være handelsvarer for foretaket sett under ett. Datagrunnlaget for bedriftsoppgavene er ofte forskjellig fra foretaksoppgavene hvor interne leveranser ofte er eliminert.

3. Kommentarer til enkelte av spørsmålene

De enkelte kommentarene som er gitt nedenfor er fremkommet på grunnlag av de innsendte skjemaene, og resultatene fra Prøveundersøkelsen må vurderes i lys av de enkelte punktene kommentert nedenfor.

1. Leieproduksjon i utlandet, spørsmål 4.7 og 5.4

Norske foretak/bedrifter som leieproduserer varer i utlandet og hvor varene selges uten å gå tilbake til Norge bør behandles likt med utenlandske bedrifters leieproduksjon i Norge. (Eksempel på det første er Norsk Jernverk A/S og på det andre er Falconbridge Nikkelverk A/S). Dette vil oftest si at den norske produsenten eksporterer halvfabrikata som videreføres i utlandet før varene selges. I produksjonsstatistikken vil vi da få med salgsverdi for det endelige produkt minus leiebearbeidingsomkostninger. Hele fortjenesteandelen vil dermed bli pålagt det produkt, råstoff eller halvfabrikata som eksporteres ut av Norge for viderebearbeiding. I den løpende Industristatistikken er fortjenesteandelen på leieproduksjon i utlandet ikke medtatt.

Norske bedrifter som kun leiebearbeider for utenlandske foretak får i Industristatistikken ikke påplussert noen fortjenesteandel, dvs. at produksjonsverdien settes lik produksjonsomkostningene. Skal vi ha symmetri i behandlingen må vi behandle norsk leieproduksjon i utlandet på tilsvarende måte, dvs. fortjenesten må pålegges det administrerende selskap, spesielt gjelder dette når salget administreres og drives fra Norge.

Noen bedrifter/foretak har problemer med å få skilt ut leiearbeid fra "andre varer" idet begge typer utgifter/kostnader belastes felles konto (eventuelt felles konti), og de vil da ikke "gå ned" i denne kontoen for å skille ut de utgiftene vi ønsker å få spesifisert.

2. Driftsmateriell, spørsmål 4.4 og 4.10

Dette spørsmål bør presiseres nærmere; det er ofte tvil om hva som skal med. Veiledningen til spørsmål 4.1 har en henvisning til 4.10 som er gal, det skal henvises til 4.4 for driftsmateriell. I 4.10 bør vi trolig enten spesifisere flere ting som ikke skal med eller så får vi gi foretakene anledning til selv å spesifisere hva de har tatt med, dvs. noe liknende Regnskapsstatistikkens "diverse"-spørsmål.

Kontormateriell f.eks. skal plasseres under 4.4, mens andre kontorutgifter skal under 4.10.

Et stort foretak har under 4.10 på foretaksskjemaet tatt med sosiale utgifter vedrørende de av de ansatte som ikke er tatt med på andre skjema.

3. Varer til eget bruk, sammenhengen mellom spørsmålene 5.1 og 11

Verdien oppgitt på spørsmål 11 skal være minst lik verdien på spørsmål 5.1 fordi spørsmål 11 også omfatter varer til eget bruk. En hel rekke foretak/bedrifter kan ofte ikke ut av sin produksjonsstatistikk skille ut hvor mye av de enkelte vareslag som er gått til eget bruk. Derfor kan en heller ikke kreve at de for varer til eget bruk skal kunne gi data selv om det bare er mengdedata. Det er her viktig å kreve at det skal være sammenheng mellom spørsmål 11 og 12. Vi kan ikke bare "blåse opp" den ene siden; det er bearbeidingsverdien som bør bli riktigest mulig.

Vi trenger også å få presisert at det er salgsverdien av produksjonen vi ønsker og ikke salget. Får vi nemlig salget, må vi be om å få opplysninger om verdireguleringer og beholdningsendringer.

4. Diettpenger, spørsmål 2, 3 eller 4.10

Ifølge rettlledningen, den nåværende Industristatistikk og Nasjonalregnskapet regnes ikke kostgodtgjørelse for lønn. Dette kommer vel av at kostgodtgjørelse antas bare å dekke utgifter de ansatte faktisk har til kost utenfor hjemmet. Diettpenger oppfattes vel av de fleste som kostgodtgjørelse, men er i noen tilfeller en form for lønn, iallfall en del av diettpengene. De representerer en ekstra betaling for å bo borte. I ett tilfelle er diettpenger ført opp særskilt under lønn, dvs. bedriften regner selv dette med som lønn. Prinsippet i Nasjonalregnskapet er vel at kostgodtgjørelser, eventuelt diettpenger skal regnes for lønn når denne godtgjørelsen gir arbeidstakeren fordeler "han kan ta med seg hjem". Det er også tvilsomt om kostgodtgjørelser egentlig kan regnes med under "sosiale utgifter" som også er en form for lønn. Derfor bør diettpenger plasseres under "Andre driftsutgifter", spørsmål 4.10.

5. Anlegg under oppførelse, spørsmål 10

Det bør presiseres i rettlledningen at anlegg under oppførelse skal være med under Investering (kolonnen for Anskaffet) med den verdi som i løpet av året er "anskaffet" til anlegget under oppførelse. Muligens bør det opprettes ny linje for denne investeringsarten fordi det for anlegg under oppførelse oftest føres eget byggeregnskap, og det kan der være vanskelig å få spesifisert investeringene etter art.

6. Reparasjon og vedlikehold av egne anlegg utført ved egne ansatte, spørsmål 4.4

Dette er en konto som finnes hos enkelte bedrifter/foretak, og vi må gå ut ifra at kontoen bare inneholder varer fordi lønn til egne arbeidere må forutsettes å bli ført opp under lønnskontoen. Beløpet på reparasjons- og vedlikeholdskontoen bør derfor komme med under pkt. 4.4.

7. Drift etc. av funksjonær- og/eller arbeiderboliger

Slike driftsutgifter skal regnes som naturalytelser (dvs. lønn) hvis utgiftsposten ikke motsvares av en tilsvarende inntektspost. I så fall skal bare eventuelt underskudd betraktes som lønn. Inntektene og det tilsvarende utgiftsbeløp tas med under postene 5.12 og 4.10. Litt mer uklart er det med leiligheter som en bedrift/foretak leier. Likeledes med tilskott etc. til boligbyggelag osv.

8. Frakt og transport

På skjemaet ber vi om å få produksjonen oppgitt til salgsverdi ab fabrikk inklusive transport med bedriftens/foretakets eget mannskap og materiell, men eksklusive andre utgifter til transport. Når det gjelder forbruk av varer skal utgifter til transport - unntatt transport med eget materiell og mannskap - være inkludert i verdi av forbruk.

Mange bedrifter opererer med en fraktkonto som kan omfatte både inn- og uttransport. De vil derfor ikke ha mulighet til å gi de opplysningene vi ber om. Noen foretak opererer til og med bare med en fraktkonto som inneholder såvel fremmed - som egentransport, både når det gjelder salgsvarer og innkjøpte varer. Vi må også for disse bedrifter og foretak gi regler fordi de ellers vil gi oss oppgaver som kan være både det ene og det andre.

Opereres det med bare en fraktkonto, må produksjonsverdien være inklusive frakt og de totale fraktutgiftene må komme med under 4.10 Leiearbeid. Da kan ikke de enkelte varespesifikasjonene avstemmes mot totalverdien fordi frakten ikke kan fordeles på de enkelte (produserte) vareslag.

Opereres det med en egentransportkonto og en fremmedtransportkonto skal egentransporten inkluderes i salgsverdien, og utgiftene ved egentransport skal fordeles på sine respektive poster: lønn, drivstoffer etc. Kan ikke bedriften/foretaket foreta denne kostnadsfordelingen av egentransporten, må egentransporten likevel tas med på forbrukssiden, trolig under post 4.4 "Andre varer brukt" eller 4.2 "Brensel, drivstoffer".

Tilsvarende bør fremmedtransporten også tas med i salgsverdien (dvs. salgsverdi oppgis inklusive transport) fordi vi ellers må sløyfe fremmedtransport fra såvel forbruk som produksjon. (Sløyfes transportutgifter vil vi få gal bearbeidingsverdi når en del av fraktutgiftene "tilhører" salget.) Fremmedtransporten bør da tas med under post 4.10.

Det kan også virke kunstig for enkelte bedrifter/foretak å trekke frakt og spedisjon vedrørende salget ut av salgsverdien fordi de selv fører salgskontiene på bruttobasis.

9. Garantikostnader

Slike kostnader kan for enkelte bedrifter/foretak bli store beløp. Det er altså høyere utgifter forbundet med produksjonen enn det som vises hvis garantikostnadene ikke er med. De bør derfor med, og spørsmålet er om de skal med på 4.7 eller 4.10. Årets produksjon vil trolig bli belastet med garantikostnader neste år. Ser vi derfor flere år under ett bør garantikostnader plasseres under 4.7.

10. Produksjon og salg av avfall

Beløpet bør tas med under 5.1.

11. Investering på bedrifts- og foretaksskjema, spørsmål 10

Det bør presiseres at investering skal være inklusive investeringsavgift. Hvis vi under investering skal ha med et spørsmål som "herav lønn" vil svaret på det kunne bli forskjellig på sum bedriftsskjemaene og foretaksskjemaet hvis investeringsarbeider innen foretaket for en bedrift utføres av en annen av foretakets bedrifter. Dette vil da i den bedriften som får investeringen utført bli registrert som investering, men intet vil bli "herav lønn" for denne bedriften. For foretaket totalt vil det bli lønn.

Det er ellers ingen plass på skjemaet, verken Prøveundersøkelsen eller Industristatistikken, til investering i kapitalgjenstander beregnet for utleie. Alle spørsmålene går på investeringsvarer til eget bruk.

12. Interne leveranser, spørsmål 5.8.2

Noen foretak tror dette gjelder innenlandske leveranser fordi spørsmålet kommer etter eksport. Det bør ellers gå tydeligere frem hva "Av dette" henspiller på (se ellers pkt. 14).

Spørsmålene for "Interne leveranser" er forskjellige i foretaksskjemaet og i bedriftsskjemaene fordi det i foretaksskjemaet står at det bare er godtgjørelse til andre foretak mens det i bedriftsskjemaene står at det er godtgjørelse til andre bedrifter som skal med. Følges skjemaenes anvisninger vil interne leveranser som vedrører 4.6 og 4.7 ikke komme med på foretaksskjemaet, men være med på bedriftsskjemaene. Dermed bør også spørsmålene angående interne leveranser bli besvart forskjellig for de to skjematypene (dvs. summen av bedriftsskjemaene og foretaksskjemaet). Noen har derfor ført interne leveranser innen foretaket under post 4.1 på foretaksskjemaet, men andre har eliminert disse på foretaksskjemaet.

13. Gjennomsnittlig antall arbeidere, spørsmål 4

En hel rekke bedrifter/foretak avrunder pkt. 1.4 oppover selv om det står at tallet uten desimaler skal oppgis, dvs. ingen forhøyelse. Ved

revisjonskontroll av gjennomsnittlig antall arbeidere bør vi muligens ta spesielle hensyn til sesong-betonet industri eller industribedrifter som nedlegges.

14. Fordeling av produksjon på eksport etc., spørsmål 5.3

Bedriftene/foretakene vet ikke med sikkerhet hvilken anvendelse årets produksjon vil få. De vet imidlertid til hvilke kjøpere de har solgt i året. Dvs. at hvis pkt. 5.8 skal gjelde produksjonenes fordeling, vil tallene måtte bygge på anslag som foretakene/bedriftene ofte kvier seg for å gi. Hvis vi isteden ber om at årets salg skal fordeles, vil dette være greit å gi. For en del foretak/bedrifter er det også salget vi har fått fordelt under 5.8, og dette stemmer ikke overens med "produksjonen" under 5.7. Vi bør iallfall presisere bedre hva vi vil ha.

Muligens bør vi skille ut "Av dette"-spørsmålene som egen rubrikk. Denne rubrikken kan da innledes med et spørsmål om årets totale salg. Salget kan greit fordeles, dessuten vil vi få en kontroll av om vi under 5.1-5.7 har fått salg eller produksjon.

15. Investeringsavgift

Bedrifter/foretak betaler ikke merverdiavgift på sine innsatsvarer, men investeringsavgift. (Selv om merverdiavgift kanskje i prinsippet er ment å skulle omfatte investeringsavgift, skilles det i praksis mellom disse to som om det skulle være to forskjellige avgifter.) Det bør derfor presiseres at investeringsavgift skal heller ikke være inkludert i forbrukstallene (jfr. forøvrig pkt. 11). Imidlertid vil en rekke bedrifter/foretak ha vanskeligheter med å gi vareinnkjøp eksklusive avgifter for alle varene fordi ikke fradragsberettiget inngående merverdiavgift og/eller investeringsavgift bokføres ofte under ett med anskaffelsen (kostnaden) uten å skille ut nevnte avgift, da dette ikke kreves av merverdiavgiftsloven, og heller ikke tjener noen hensikt. Vi bør derfor få registrert et sted om de oppgitte beløpene er inklusive investeringsavgift.

16. Handelsvarer

Det må presiseres i skjemaet at handelsvarer er varer ikke bearbeidet i henholdsvis foretaket og bedriften, men varer bearbeidet utenfor henholdsvis foretaket og bedriften. På bedriftsskjemaet står det nemlig at det er varer som ikke er bearbeidd i bedriften. Dette er altså ikke helt riktig. En vare kan godt være handelsvare for en bedrift, men behøver ikke være handelsvare for det foretaket bedriften tilhører.

Differensen mellom innkjøp og omsetning av handelsvarer gir oss

vanligvis avansen når det er korrigert for lagerendring, men endringer i varelager vurdering kan være forstyrrende.

Noen foretak/bedrifter benytter en del handelsvarer ved fremstilling av sine produkter, f.eks. vil et skipsbyggeri utruste en båt med kjøleskap, komfyrer osv. Slik som teksten på spørsmål 4.1 er utformet, skal disse varene med under 4.1 fordi vi under handelsvarer bare skal ha med varer som skal selges. Noen foretak vil imidlertid kunne ha vanskeligheter med å skille mellom hvor mye som anvendes som råstoff og hvor mye som selges direkte hvis foretaket gjør begge deler.

17. Varelageroppsplittingen på foretaksskjemaet

Det viser seg at mange foretak har problemer med denne. De kan ikke gi tall etter vårt spesifikasjonskrav og dermed blir det av og til litt tilfeldig hvor varebeholdningen plasseres, ofte er derfor bare summen oppgitt på foretaksskjemaet.

Lager som befinner seg på bedriftens eiendom, men som bedriften ikke eier, må vel holdes utenfor hvis vi skal ha symmetri med lager av varer som bedriften eier, men som ikke befinner seg på bedriftens område. Jfr. forøvrig vedlegg 6 Spesielt om lager.

Enten vi skal ha varelageret vurdert til gjenanskaffelsespriser eller til salgspriser må disse prisvurderingene være reelle og ikke influert av skattebetraktninger. Fradrag for inkurrans bør derfor kunne gjøres såfremt det er reelt grunnlag for det og ikke hvis det er snakk om skattemessige disposisjoner. Fradrag for prisfallsrisiko bør vel ikke aksepteres.

18. Boliger og forretningsbygg, spørsmål 10

Hvor under Investering boliger (og forretningsbygg) som bedriften/foretaket eier og leier ut, ikke til egne ansatte men til andre, skal plasseres er et problem. Trolig best under 10.5, eventuelt under 10.7.

19. Timeverk, spørsmål 1.6

Det bør klarlegges (eventuelt i en veiledning) om vi vil ha utførte (arbeide) timeverk eller betalte (godtgjorte) timeverk. Arbeiderne får f.eks. betaling for frokostpauser, men de utfører ikke et arbeide da. Jfr. forøvrig Byråets arbeidsstatistikk.

20. Forbruk, innkjøp og kostnader, spørsmål 4

Noen foretak/bedrifter har hatt "problemer" med at vi i spørsmåls-teksten under avsnitt 4 har vekselvis bedt om forbruk av varer og innkjøp, eller en veksling mellom kostnader (som oftest) og utgifter. Det er forskjellig

praksis med hva som lagerføres og hva som ikke lagerføres, og med hvordan bedriftene/foretakene i sine regnskaper periodiserer utgifter og inntekter etc.

Slik spørsmålene i avsnitt 4 er formulert har vi blandet sammen kostnader og innkjøp. Dette må vi trolig også gjøre idet svært få foretak/bedrifter kan gi oss bare kostnader fordi en rekke varer utgiftsføres på innkjøpstidspunktet slik at foretakene ikke kjenner de faktiske kostnadene i året. Vi kan da heller ikke få vite annet enn innkjøpet.

21. Produksjon og omsetning, spørsmål 5

På foretaksskjemaet er det sagt at de er lik hverandre med unntak av lagerendringer og periodiseringer. Ofte vil imidlertid frakt og spedisjon vedrørende salget ikke være tatt med under Forbruk m.v., og heller ikke inkludert i produksjonsverdien, (det er slik vi ønsker det). Dermed vil differensen mellom produksjon og omsetning kunne bli av en viss størrelse selv om det ikke er noen periodiseringer eller lagerendringer, fordi omsetningsverdien oftest er inklusive frakt og spedisjon etc.

22. Avgiftsgrunnlaget for moms

Enkelte foretak fakturerer også alle arbeider for seg selv til seg selv av hensyn til avgiftsberegningen. Dvs. at momsbeløpene kan være beregnet av summen av alle postene under avsnitt 5 og ikke bare av de seks første.

23. Lønn og sosiale utgifter

I praksis vil det ofte være vanskelig å si om en bestemt post skal henføres til lønn eller til sosiale utgifter. Eks. er fri telefon, husleie-godtgjørelse eller tilskudd som allerede er nevnt. Pensjoner som bedriften/foretaket frivillig betaler ut bør vel betraktes som sosiale utgifter og ikke som lønn.

Det bør klarlegges hva som bedriften/foretakene skal regne for frivillige sosiale utgifter. F.eks. er tilskudd til boliger oppført her av et foretak. Hos en del bedrifter/foretak går feriepenge o.l. under betegnelsen sosiale utgifter, slik at vi av denne grunn vil oppleve en reduksjon i tidligere oppgitt lønn. Beløpet skal selvfølgelig med under lønn også ifølge spørsmålsteksten.

Hos et annet foretak er frivillige sosiale utgifter ikke tatt med, da de føres kun på konsernbasis.

24. Verdi av materialer til egne investeringsarbeider, spørsmål 5.9-5.11

Det viser seg å være vanskelig for en rekke foretak/bedrifter å finne frem til dette. De fleste bedrifter/foretak greier imidlertid å få frem lønn

til egne arbeidere for egne investeringsarbeider. Vi bør ha en kontroll med hva vi får med. Derfor bør "herav lønn" tas inn under spørsmål 10.

25. Investering i maskiner eller i inventar (inkl. kontormaskiner), spørsmål 10, vil i noen tilfelle være alternativer for et og samme investeringsobjekt, f.eks. EDB-maskiner. Løsningen kan da enten være den at kjøp av fremmedproduserte EDB-maskiner regnes for kontormaskiner mens egenproduserte EDB-maskiner regnes for maskiner eller at EDB-maskiner som brukes til styring av produksjonsprosessen(e) regnes for maskiner, mens EDB-maskiner til kontorbruk regnes for inventar.

26. Interne leveranser

Mottatt fra egne bedrifter må være lik det som er levert fra egne bedrifter i eget foretak hvis vi inkluderer leieinntekter og frakter i de interne leveransene. Det er av og til en rekke avvik her når det gjelder interne leveranser, og det må bety at "interne leveranser" enten ikke forstås riktig av bedriftene/foretakene eller at differensen er frakt og/eller leie betalt/mottatt fra andre bedrifter i eget foretak. Siden det siste kan være tilfelle, vil det være umulig å kontrollere riktigheten i svarene; dessuten vil det kunne oppstå forskjeller p.g.a. tidsforskjell mellom forbruk og produksjon. Imidlertid er det ved kontakt med foretaket flere ganger fremgått at interne leveranser er forstått og besvart ut ifra et konsernsynspunkt. Dessuten er det noen bedrifter som også fører opp produksjon av varer til eget bruk i samme bedrift her. Endelig er det en feilmulighet til i de foretak som i tillegg til sine industribedrifter har en varehandelsbedrift eller en hjelpeavdeling. Av disse skjemaene vil det nemlig ikke fremgå hvor stor del av innkjøpet som kommer fra foretakets egne bedrifter. Ved sammenlikning mellom Industristatistikken og Prøveundersøkelsen vil denne feilen falle bort idet vi har benyttet samme hjelpeavdelings- og varehandelsskjema i begge undersøkelser dersom leveransene til hjelpeavdeling(er) og varehandelsbedrift(er) er like store i begge undersøkelsene.

27. Avskrivninger

Det bør trolig presiseres at avskrivninger ikke skal tas med under andre driftsutgifter, 4.10, fordi mange foretak/bedrifter har spurt om dette, og en del har skrevet denne bemerkningen på skjemaene.

28. Opptjent kontra utbetalt lønn, spørsmål 2

Under lønn ber vi om utbetalt lønn, mens vi under reparasjonsarbeide etc. ber om å få opptjent godtgjørelse. Dette er motstridende og uklart.

Prinsippene for en ordentlig regnskapsførsel vil vel tilsi at man på begge steder benytter opptjente beløp. Særlig på utgiftssiden vil det lett kunne bli betydelige avvikelser mellom opptjent og utbetalt beløp. Teksten til spørsmålet om lønn bør derfor endres. Tilsvarende for sosiale utgifter.

29. Sammenhengen mellom forbruk og spesifikasjon av forbruk, spørsmålene 4.1 og 12

Under spørsmål 12 har vi bedt om at forbruket av varer som er ført opp under 4.1 skal spesifiseres på vareslag etter innkjøpsverdi. Total innkjøpsverdi vil da normalt ikke stemme overens med den verdien vi får oppgitt under pkt. 4.1 fordi opp- og nedskrivninger samt endringer i beholdninger får sitt naturlige uttrykk som tilleggs- og fradragposter til vareforbruket i forhold til innkjøpsverdien. Man bør vel derfor foreta en forandring i skjemaet ved at man enten spør om innkjøpsverdi og tar inn en reguleringspost som kan oppfange verdireguleringer og beholdningsendringer, eventuelt at man presiserer at det er innkjøpsverdien av forbruket man vil ha. Skal foretakene kunne gi oss opplysninger om innkjøpsverdien av forbruket, må de ha spesifiserte lagerregnskaper, og det er det som nevnt heller få foretak som har.

30. Salgsverdi og innkjøpsverdi

Når vi ber om salgsverdien av årets produksjon, vil det si at vi ønsker å få oppgitt årets produksjon til årets priser. Forventes det en prisstigning slik at årets produksjon forventes å ville bli solgt til høyere priser, bør dette ikke influere på verdsettingen. Ved å beholde varene på lager foretar foretakene en lagerinvestering, og differensen mellom forventede priser og årets oppnådde priser gir da et uttrykk for avkastningen ved å holde dette lageret. I Regnskapsstatistikken vil vi få en omsetningsverdi som også inneholder eventuelle slike prisgevinster. Det er flere måter å behandle endringen i verdien av varelageret over tiden (Fifo og Lifo) slik at det kan variere fra foretak til foretak om hele prisgevinsten kommer til uttrykk som økt overskudd.

Ved vareinnkjøp vil vi også være interessert i å få vareforbruket til årets priser, men dette kan by på registreringsproblemer. Foretakene benytter imidlertid oftest den metoden vi er interessert i ved stigende priser, nemlig den høyeste pris av gjenanskaffelsesprisen og anskaffelsesprisen, dvs. gjenanskaffelsesprisen. Ved fallende priser vil anskaffelsesprisen bli brukt, mens vi også da ønsker gjenanskaffelsesprisen.

4. Sammenhengen mellom Prøveundersøkelsen, Industristatistikken, Regnskapsstatistikken og Nasjonalregnskapet

I tabell 1 har vi stilt sammen spørsmålene som stilles til Industristatistikken og Regnskapsstatistikken med de spørsmålene som ble stilt i Prøveundersøkelsen. Hensikten med sammenstillingen har vært å komme frem til sammenlignbare kjennetegn, og da først og fremst kjennetegn som Nasjonalregnskapet vil ha nytte av. I kapittel 4 vil vi etter visse modifikasjoner oppgi verdier på disse kjennetegnene som er definert her.

Av tabellen fremgår det at det er en del definisjonsmessige ulikheter mellom de tre statistikker.

Forskjellen mellom Industristatistikken og Prøveundersøkelsen består først og fremst i at Industristatistikken ikke ber om "så mye" som Prøveundersøkelsen; både når det gjelder vareinnsats som egne investeringsarbeider samt sosiale utgifter. I tillegg er det noe forskjell på verdsettingsprinsippene for varelageret.

Forskjellen mellom Prøveundersøkelsen og Regnskapsstatistikken er først og fremst periodiseringer, men også definisjonene på hva som skal tas med avviker, og dessuten er det et betydelig skille mellom varelagervurderingene til disse to statistikkene. Hvis en derfor i fremtiden ønsker definisjonsmessige likheter mellom den fremtidige Industristatistikk og Regnskapsstatistikk, må enten definisjonene på en del av Regnskapsstatistikken poster endres eller det må spørres etter visse tilleggs-spesifikasjoner til de nåværende spørsmålene. Det er også mulig å få til likt definerte kjennetegn i de to statistikker ved å lage en litt annen Industristatistikk enn det som nå er prøvet - en Industristatistikk som i enda større grad enn det som ble prøvet tar sitt utgangspunkt i foretakets regnskaper. Det siste alternativet er det forøvrig flere av oppgavegiverne som har antydnet i sine skriftlige kommentarer til Prøveundersøkelsen, se forøvrig kapittel 4.4.

I tabell 1 er det fire sentrale størrelser: Bearbeidingsverdi, Eierinntekt, Varelager til produsentpriser og Investering i alt. Her er det bare "Varelageret" som er definert i overensstemmelse med revidert SNA. "Bearbeidingsverdien" inneholder også avanse på handelsvarer, mens denne avansen skal tillegges varehandel ifølge SNA. På grunn av at "Bearbeidingsverdien" avviker noe fra SNA, vil også "Eierinntekten" ha samme avviket. "Investering" omfatter her også reparasjons- og vedlikeholdsutgifter, altså det gamle brutto-brutto-begrep.

Tabell 1. Sammenhengen mellom Industristatistikken, Prøveundersøkelsen og Regnskapsstatistikken

Årlig industristatistikk		Prøveundersøkelsen		Regnskapsstatistikk	
Definisjon	Skjema- punkt	Definisjon	Skjema- punkt	Definisjon	Skjemapost
Salgsverdi av varer produsert for egen regning	5a	Salgsverdi av varer produsert for egen regning	5.1	Omsetning av varer og arbeidsytelser	A31
+ Verdi av rep.arbeid for kunder	5b	+ Godtgjørelse for årets reparasjoner	5.2	+ Diverse salg av varer og arbeidsytelser	A431
+ Godtgjørelse for leiearbeid	5c	+ montering	5.3	- Frakt og spedisjon vedrørende salget	A8
+ Salg av handelsvarer	5h	+ leiearbeid	5.4	+ Husleieinntekt	A39
		+ annet arbeid	5.5	- Periodisering	
		+ Salg av handelsvarer	5.6	= lager av salgsvarer til salgsverdi v/begyn. av året ¹⁾	..
		+ Leieinntekter		- do. ved slutten av året ¹⁾	..
		Bygg og anlegg	5.12	+ prisdifferanse mellom salgsverdi v/begyn. av året og faktisk oppnådd pris	..
		+ Maskiner	5.13	+ økning i fakturafor-skjell = arbeider utført i tidligere år godtgjort i år - arbeider utført i år, men ikke godtgjort (solgt) i år	..
= Salgsverdi av årets produksjon	-	= Salgsverdi av årets produksjon	-	= Salgsverdi av årets produksjon	-
- Interne leveranser	5f	- Interne leveranser	5.8.2	- Eventuell intern omsetn.	Event. inkl. i A31
= Ekstern salgsverdi	-	= Ekstern salgsverdi	-	= Ekstern salgsverdi	-
+ Lønn egne investeringsarbeider	10	+ Verdi av egne investeringsarbeider		+ Aktiverte egne investeringsarbeider	A34
+ Utgiftsførte materialer brukt til egne investeringsarbeider	..	= verdi av bygg og anlegg	5.9	+ Utgiftsførte invest.	B51
		+ verdi av maskiner	5.10	+ Egne investeringsarbeider ikke ført over V&T = Lønninger	B52
		+ verdi av reparasjoner	5.11	+ Egenproduserte mat., produsert i år	..
		- eget prod.invest.materiell produsert i tidligere år og som inngår i 5.9-5.11	..		
= Bruttoproduksjonsverdi	-	= Bruttoproduksjonsverdi	-	= Bruttoproduksjonsverdi	-
Forbruk av råstoffer	6a	Forbruk av råstoffer etc.	4.1	Innkjøp av varer og arbeidsytelser	A3
+ Forbruk av brensel	6b	+ Forbruk av brensel	4.2	+ Diverse innkjøp	A231
+ Forbruk av emballasje	6c	+ Forbruk av emballasje	4.3	+ Kontorrek. etc.	
+ Nasjonalregnskapets tillegg for andre varer og tjenester ²⁾	-	+ Forbruk av driftsmateriell	4.4	+ Reklame osv.	A9
+ Varer til vedlikehold ²⁾	-	+ Driftsutgifter	4.10	+ Provisjoner	A7
+ Innkjøp av handelsvarer	6h	+ Leieutgifter	4.8+4.9	+ Husleie	A11
- Lagerøkning handelsvarer	6.3 ³⁾	+ Innkjøp av handelsvarer	4.5	- Periodiseringer (jfr. salgssiden)	..
+ Godtgjørelse til andre	6d	+ Lagerøkning handelsvarer	6.3		
		+ Godtgjørelse for rep. etc.	4.6		
		+ Godtgjørelse for årets leiearbeid	4.7		
= Total vare- og tjenesteinnsats	-	= Total vare- og tjenesteinnsats	-	= Total vare- og tjenesteinnsats	-
- Interne leveranser	6f	- Interne leveranser(4.12) ⁵⁾	4.14	- Interne leveranser	Event. inkl. i A3
= Vare- og tjenesteinnsats	-	= Vare- og tjenesteinnsats	-	= Vare- og tjenesteinnsats	-
Bruttoproduksjonsverdi	-	Bruttoproduksjonsverdi	-	Bruttoproduksjonsverdi	-
- Vare- og tjenesteinnsats	-	- Vare- og tjenesteinnsats	-	- Vare- og tjenesteinnsats	-
= Bearbeidingsverdi	-	= Bearbeidingsverdi	-	= Bearbeidingsverdi	-
Lønn, funksjonærer	3a	Utbetalt lønn i alt	2.4	Lønninger	A4 og B52 ⁴⁾
" , arbeidere	3b	+ Sosiale utgifter	3.3	- Honorarer utenom arb.forh. Inng. i A4 ⁴⁾	
" , hjemmearb.	3c			+ Godtgjørelse til styre etc. A5	
+ Sosiale utgifter	3.3 ³⁾			+ Arbeidsgiverandeler	A6
				+ Overføringer til ansatte	Delv. A232 ⁴⁾
= Lønn	-	= Lønn	-	= Lønn	-

1) Oppgavene kan eventuelt fås via Prøveundersøkelsen, pkt. 6.2-6.4.

2) Gjennomsnittstall for Nasjonalregnskapet.

3) Tall fra prøveundersøkelsen.

4) Begge postene sløyfes ved beregning av lønn v.h.a. Regnskapsstatistikken.

5) Postnr. på foretaksskjemaet er forskjellig fra nummeret på bedriftsskjemaet.

Tegnforklaring: - Tall som iallfall tilnærmet kan beregnes på grunnlag av de data som finnes

.. Tall ikke tilgjengelig for oss

Tabell 1 (forts.). Sammenhengen mellom Industristatistikken, Prøveundersøkelsen og Regnskapsstatistikken

Årlig industristatistikk		Prøveundersøkelsen		Regnskapsstatistikk	
Definisjon	Skjema- punkt	Definisjon	Skjema- punkt	Definisjon	Skjemapost
Utgående merverdiavgift	8a	Utgående merverdiavgift	7.1	Utgående merverdiavgift	B48
- Inngående "	8b	- Inngående "	7.2	- Inngående "	B49
+ Investeringsavgift	8c	+ Investeringsavgift	7.3	+ Investeringsavgift	B50
+ Andre avgifter	8	+ Andre avgifter	7.4	+ Spesielle omsetnings- og produksjonsavgifter	A21
= Indirekte skatter	-	= Indirekte skatter	-	= Indirekte skatter	-
Tilskott fra staten	9	Tilskott fra staten	8	Tilskott fra staten	A42
Eierinntekt = Bearbeid- ingsverdi		Do.		Do.	
- lønn - ind. skatter					
+ subsidier					
Råstoffer og handels- varer	2a	Råstoffer (4.1-4.4) ¹⁾ + Handelsvarer (4.5) ¹⁾	6.1 6.3	Råstoffer og handels- varer	A32
+ Varer under arbeid	2b	+ Varer i arbeid (4.11) ¹⁾	6.2	Varer i arbeid og egne produkter	A33
+ Egne produkter	2c	+ Egne produkter (4.12) ¹⁾	6.4		
= Varebeholdning ved slutten av året	-			= Bokført varebeholdning ved slutten av året	-
+ Fortjeneste	..			+ Lagerreserve	..
= Varelager til produsentpriser	..	= Varelager til produsentpriser	-	= Varelager til produsentpriser	..
Anskaffelser i alt	10	Anskaffelser i alt	10.10.1	Nyanskaffelser og påkost- ninger	D62+D63
+ Reparasjon og vedlike- hold	10	- Salg av varige drifts- midler	10.10.2	- Salg og erstatning av varige driftsmidler	B54
+ Nasjonalregnsk. tillegg til investering	-	+ Utgifter til reparasjon og vedlikehold	10.10.3	+ Utgiftsførte varige driftsmidler	B51
				+ Lønninger egne arb. egne inv.	B52
= Investering i alt	-	= Investering i alt	-	= Investering i alt	-

1) Se note 5, side 18.

5. Tilleggsskjemaene

Ved hjelp av Tilleggsskjemaene ville vi forsøke å kartlegge bedriftene og foretakenes datagrunnlag og utfyllingsmåte. Tilleggsskjemaet for foretak (som flerbedriftsforetakene fikk tilsendt) og for bedrift er like, bortsett fra at bedriftsskjemaet inneholder to spørsmål ekstra (spørsmål 5 og 6).

Tanken bak disse Tilleggsskjemaene er at ved å få rede på oppgavegivernes datagrunnlag og utfyllingsmåte bedre kan stille spørsmål til enhetene slik at vi faktisk får det vi ber om eller at vi vet hva vi får hvis vi skulle finne på å be om noe annet enn det enhetene har grunnlag for å gi.

Den måten enhetene faktisk fyller ut skjemaene på behøver ikke være lik vår anviste måte selv om enhetene har datagrunnlag til å gjøre det. Dette kan skyldes misforståelse av våre skjemaer og/eller rettledning eller det kan skyldes lettvinthetshensyn. Den viktigste årsaken til at enhetene besvarer våre skjemaer på en annen måte enn vi ber om, er likevel at de med rimelig arbeidsinnsats ikke greier å fylle ut skjemaene slik vi vil på grunn av manglende datagrunnlag. Vi må huske på at spørsmålene vi stiller er fremkommet på grunnlag av samfunnsøkonomiske problemstillinger, og manglende datagrunnlag blir da i samfunnsøkonomisk forstand fordi det kan meget godt hende at enhetene har et fullt ut tilfredsstillende datagrunnlag i bedriftsøkonomisk forstand. Bedriftene bygger opp sitt datagrunnlag ut ifra et bedriftsøkonomisk styringsbehov.

I skjemaene og i rettledningen er det anvist en del vurderingsprinsipper som skal legges til grunn ved utfylling av skjemaene. I Tilleggsskjemaet har vi spurt om disse prinsippene faktisk har blitt fulgt eller om oppgavegiverne har lagt andre vurderinger til grunn. Det er klart det her er mulighet for feilbesvarelser fordi enhetene kanskje er redde for å innrømme at de ikke følger våre anvisninger, men trolig er det få slike bevisste feilopplysninger.

IV. RESULTATER FRA UNDERSØKELSEN

1. Sammenlikning med Industristatistikken

Sammenlikningen i dette kapitlet omfatter 190 foretak. Et Industri-statistikkforetak er definert som et foretak som har hovedvirksomhet (størst bearbeidingsverdi) i industri, men som også kan ha bedrifter og hjelpeavdelinger i andre næringer som varehandel, e-verk etc. I prinsippet skal Prøveundersøkelsen omfatte de samme industribedriftene som den ordinære Industristatistikken. I noen tilfelle omfatter imidlertid foretaksskjemaet til Prøveundersøkelsen noen mindre bedrifter og avdelinger som også burde vært med til Industristatistikken, men som ikke er det. Slike bedrifter, som oftest hjelpeavdelinger, faller utenfor fordi de ikke får tilsendt egne skjemaer og fordi det er vanskelig å fordele slike hjelpeavdelingers virksomhet på de andre enhetene i foretaket. Slike hjelpeavdelinger er f.eks. transportavdeling, vedlikeholdsavdeling, renholdsavdeling etc. Som en forstår er det da helst i store flerbedriftsforetak at slike avdelinger eksisterer.

Ser vi på tabell 2 går det frem av den at Industristatistikken omfatter 58 485 sysselsatte eller 61 mer enn Prøveundersøkelsen (foretaksskjemaet). Årsaken til at det ikke er noen forskjell mellom de statistikker i den retning som er antydnet ovenfor, kommer av næringsgruppe 28 (avisforlag, trykkerier etc.) hvor Prøveundersøkelsen omfatter 600 færre sysselsatte enn Industristatistikken. Det er avisbud og liknende deltidsarbeidere og -funksjonærer. Forskjellen mellom de to statistikker m.h.t. sysselsettingen blir likevel ubetydelig.

Utbetalt lønn i alt etter Prøveundersøkelsen ligger bare 1 prosent høyere enn etter Industristatistikken. Siden Prøveundersøkelsens lønnsbeløp er ubetydelig høyere enn Industristatistikken, er det ingen grunn til å tro at de sosiale utgiftene som er oppført på Prøveundersøkelsesskjemaene i virkeligheten er lønn, men det kan godt tenkes at noe lønn oppgitt til begge statistikkene i virkeligheten er sosiale utgifter. De totale sosiale utgifter utgjør over 16 prosent av utbetalt lønn, og dette er en noe høyere proSENTSATS enn antatt på forhånd. Tvungne sosiale utgifter utgjør noe over 12 prosent av lønnen (oppgitt på foretaksskjemaet).

Tabell 2. Sysselsetting, lønn og sosiale utgifter oppgitt til Prøveundersøkelsen og Industristatistikken. 190 foretak

	Enhet	Industri- stati- stikken	Prøveundersøkelsen		Avvik	
			Bedrifts- skjemaene	Foretaks- skjemaene	(2)-(1)	(3)-(1)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Sysselsatte, eiere ..	ant.pers.	24	36	..	8	
" , funksjo- nærer ..	"	14 769	13 563	..	-1 206	
" , arbeidere	"	43 692	43 387	..	-305	
Sysselsatte i alt ...	"	58 485	56 986	58 424	-1 499	-61
Lønn, funksjonærer ..	mill.kr.	562	511	..	-51	
" , arbeidere	"	1 162	1 178	..	16	
" , hjemmearbeidere	"	10	1	..	-9	
Lønn i alt	"	1 734	1 690	1 752	-44	18
Sosiale utgifter, tvungne	"	..	218	..		
Sosiale utgifter, frivillige	"	..	64	..		
Sosiale utgifter i alt	"	..	282	..		

I tabell 3 har vi gitt en oversikt over forbruk, produksjon og en beregnet bearbeidingsverdi til de to statistikker. Vi ser at den størrelsen vi i tabell 3 kaller bearbeidingsverdi ligger 14,2 prosent høyere til Industristatistikken enn til Prøveundersøkelsen. Ser vi bort ifra egne investeringsarbeider, blir avviket i bearbeidingsverdi (ekskl. egne invest.) på vel 21 prosent. Trekker vi så ifra ca. 2 000 millioner kroner i lønn og sosiale utgifter (jfr. tabell 2), blir forskjellen i den størrelsen vi da kommer frem til - en slags eierinntekt til markedspriser - på hele 40 prosent. Dette er av samme størrelsesorden som Homb kom frem til når han sammenliknet Industristatistikken og Regnskapsstatistikken for 1968 (jfr. EH/WA, 31/8-70).

Nasjonalregnskapets tillegg for andre varer og tjenester og for varer til vedlikehold utgjorde i den nevnte undersøkelsen i underkant av 8 prosent av råvarer m.v. Vi ser av tabellen at differensen mellom det vi har kalt forbruk i de to statistikker (linje 12) avviker med over 19 prosent¹⁾. Dette avviket er altså over dobbelt så stort som Nasjonalregnskapet har regnet med. Det skulle av dette fremgå at Nasjonalregnskapet har lagt til et for lite beløp når det gjelder andre varer og tjenester og varer til vedlikehold. Avviket i forbruk mellom de to statistikker skyldes som vi ser av tabellen i første rekke driftsmateriell, driftsutgifter og godtgjørelse for reparasjonsarbeide, eller m.a.o. de "nye" postene på Prøveskjemaet i forhold til det ordinære Industristatistikk-skjemaet. Dette bildet går igjen hvis vi ser på en fordeling av forbruket etter næringsgrupper.

Av tabell 4 ser vi at anskaffelser i alt til Industristatistikken ligger ubetydelig over Prøveundersøkelsen (foretaksskjemaene), mens derimot for reparasjonsarbeide og vedlikehold ligger Prøveundersøkelsen betydelig over Industristatistikken. Definisjonen på anskaffelser og reparasjonsutgifter er like til de to statistikker. Et foretak har opplyst at det har plassert 12 millioner kroner på anskaffelser til Industristatistikken, men riktigere plassering er på reparasjoner hvor beløpet også er plassert til Prøveundersøkelsen. Reduseres derfor Industristatistikkens anskaffelser med 12 millioner kroner, vil differensen mellom de to statistikker fremdeles være ca. 1 prosent, men nå med motsatt fortegn.

Vurderingsprinsippene for varelager vi har ønsket at bedriftene skulle følge, var forskjellige til de to statistikker, men som vi vil se senere i kap. 4.3 av resultatene som er utarbeidet på grunnlag av Tilleggsskjemaene, bruker bedriftene sine egne vurderingsprinsipper uansett våre anvisninger.

1) Tallet er omtrent det samme om vi velger å holde handelsvarer utenfor.

Tabell 3. Forbruk m.v., produksjon m.v. og bearbeidingsverdi oppgitt til Prøveundersøkelsen og Industristatistikken. 190 foretak

	Industri- statistikken	Prøve- under- søkelsen, foretaks- skjemaene	Avvik (2)-(1)	Kolonne (3) i prosent av (1)
	(1)	(2)	(3)	(4)
	Mill.kr.	Mill.kr.	Mill.kr.	Pst.
1. Råstoffer og hjelpestoffer ..	4 383	4 431	48	1,1
2. Brensel	337	338	1	0,3
3. Emballasje	175	165	-9	-5,1
4. Driftsmateriell	..	298	298	..
5. Driftsutgifter	..	432	432	..
6. Leieutgifter	..	51	51	..
7. Handelsvarer, innkjøp	320	312	-8	-2,5
8. Godtgjørelse, reparasjoner ..	..	105	105	..
9. " , leiearbeid	173	208	30	16,9
10. Sum 1 - 9	5 393	6 341	948	17,6
11. Interne leveranser	267	231	-36	-13,5
12. Forbruk: 10 - 11	5 126	6 110	984	19,2
13. Salgsverdi, egne produkter ¹⁾ ..	8 710	8 901	191	2,2
14. Godtgjørelse, reparasjoner ..	189	186	-3	-1,6
15. " , montering	..	12	12	..
16. " , leiearbeid	277	104	-173	-62,5
17. " , annet arbeid ..	..	28	28	..
18. Handelsvarer, salg	347	386	39	11,2
19. Leieinntekter	..	5	5	..
20. Sum 13 - 19	9 523	9 622	99	1,0
21. Interne leveranser	239	237	-2	-0,8
22. Netto produksjon 20-21	9 284	9 385	101	1,1
23. Egne investeringsarbeider, lønn	74	..	-74	..
24. Egne investeringsarbeider, verdi	..	358	358	..
25. Bruttoproduksjon: 22 + 23 + 24	9 358	9 743	385	4,1
26. Bearbeidingsverdi: 25 - 12	4 232	3 633	-599	14,2

1) Linje 13 og linje 16 må sees under ett.

Tabell 4. Investering m.v. og lager ved årets slutt oppgitt til Prøveundersøkelsen og Industristatistikken. 190 foretak. Mill.kr.

	Industri- statistikken	Prøveundersøkelsen		Avvik		Kolonne (4) i prosent av (1) (6) Pst.
		Bedrifts- skjemaene	Foretaks- skjemaene	(3)-(1)	(3)-(2)	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
<u>Investering</u>						
1. Anskaffelser i alt	508	482	503	-5	21	-1,0
2. Reparasjoner ...	316	362	374	58	12	18,4
3. Sum 1 + 2	824	844	877	53	33	6,4
4. Herav (linje 2) lønn	74	..	..	..		
<u>Lager ved årets slutt</u>						
5. Råstoffer og handelsvarer ...	323	855	958	135	103	16,4
6. Varer under arbeid ¹⁾	538	513	504	-34	-9	-6,3
7. Egne produkter ¹⁾ .	515	581	554	39	-27	7,6
8. Sum 5 + 6 + 7 ..	1 876	1 949	2 016	140	67	7,5

1) Vurderingsprinsippene er forskjellige til de to statistikker, men det ser ut som om bedriftene følger egne vurderingsprinsipper uansett hva vi ber om, jfr. skjemaene og forøvrig kapittel 4.3.

I 3 av 4 tilfelle vurderer bedriftene varelageret til anskaffelsespriser eller kostpriser, mens heller få bedrifter bruker gjenanskaffelsespriser eller dagspriser (salgspriser). Det fremgår av tabellen at omtrent halvparten av det lageret som ikke blir registrert på Industristatistikken heller ikke blir registrert på bedriftsskjemaene. Tabellen viser også en interessant ting når det gjelder fordelingen av varer på råstoffer og ferdigvarer. Det som for en bedrift er ferdigvarer kan for en annen bedrift i samme foretak være råvarer, varer under arbeid eller handelsvarer. Hvordan disse varene da skal føres for foretaket under ett, vil da kunne være en vurderingssak: Om vi skal ha opplysninger for foretaket sett under ett eller om dataene vi ber om på foretaksskjemaet bare skal være en oppsummering av bedriftsoppgavene.

2. Sammenlikning med Industri- og Regnskapsstatistikken

I kapittel 3.2, tabell 1 er Industristatistikken, Prøveundersøkelsen og Regnskapsstatistikken stilt sammen med det formål å komme frem til visse sammenliknbare begreper, kjennetegn. Av beregningsmessige hensyn har vi foretatt et par forenklinger i denne oppstillingen: a) Under Regnskapsstatistikken har vi samlet endringene i varelageret til slutt¹⁾, og b) Indirekte skatter og subsidier (tilskudd) har vi sett bort ifra fordi spørsmålene på de tre skjemaene er helt like her, vi har dermed kommet frem til en slags eierinntekt til markedspriser²⁾. Imidlertid skulle likevel de hovedbegrepene som vi i tabell 5 har kalt Bearbeidingsverdi, Lønn i alt, Eierinntekt og Anskaffet i alt være sammenliknbare.

Bearbeidingsverdien. Industristatistikken opererer med en bearbeidingsverdi som er 433 millioner kroner høyere enn Prøveundersøkelsen for de samme 115 foretakene. Som vi ser av tabellen er det en forskjell i Egne investeringsarbeider på 191 millioner kroner, slik at forskjellen i ekstern salgsverdi minus vare- og tjenesteinnsats er på hele 624 millioner kroner. Forskjellen i salgsverdi til de to statistikker er på 6 millioner kroner eller hvis vi legger til varelagerøkningen til de to store foretakene som har oppgitt salg istedenfor produksjon blir forskjellen i salgsverdi 23 millioner kroner. Vare- og tjenesteinnsatsen er hele 647 millioner kroner høyere ifølge Prøveundersøkelsen enn det som Industristatistikken har regnet med. Årsaken til avviket mellom de to statistikker når det gjelder Vareinnsats er behandlet tidligere, kapittel 4.1.

Mellom Prøveundersøkelsen og Regnskapsstatistikken er det en forskjell i Bearbeidingsverdi på 126 millioner kroner. Hvis vi ikke inkluderer Egne investeringsarbeider i Bearbeidingsverdien, vil Prøveundersøkelsen ha en slik "justert Bearbeidingsverdi" som bare er 66 millioner kroner lavere enn Regnskapsstatistikken. 66 millioner kroner vil si ca. 2,5 prosent av Prøveundersøkelsens Bearbeidingsverdi. Hva skyldes så dette avviket?

- 1) $(\text{Salg} + \text{økning i beholdning av ferdigvarer og varer i arbeid}) - (\text{innkjøp} - \text{økning i beholdning av råvarer}) = \text{Produksjon} - \text{forbruk, dvs. at Salg} - \text{innkjøp} + \text{varelagerøkning} = \text{Produksjon} - \text{forbruk}.$
- 2) Eierinntekt er definert som nettonasjonalprodukt - lønn - netto indirekte skatter. Vi har altså ifra vår bearbeidingsverdi (som tilnærmet er lik bruttoproduktet) ikke trukket ifra kapitalslit og netto indirekte skatter.

Tabell 5. En sammenlikning av oppgaver gitt til Industristatistikken, Prøveundersøkelsen og Regnskapsstatistikken (115 foretak med 45 000 sysselsatte)

	Industri-	Prøve-	Regnskaps-		
	statistikken	undersøkelsen	statistikken		
	Mill.kr.	Mill.kr.	Mill.kr.		
1. Ekstern salgsverdi/salg 5d-5f	7 487	5.7÷5.8.2, 5.12, 5.13	7 481	A31, A39, A431÷A8	7 382
2. + Egne investeringsarbeider .. 10 (lønn)	<u>70</u>	5.9-5.11	<u>261</u>	A34, B51, B52	<u>69</u>
3. = Bruttoproduksjonsverdi ¹⁾ ..	7 557		7 742		7 451
4. Vare- og tjenesteinnsats/ innkjøp ..... 6e÷6f, 6h	4 408	4.11÷4.12 ³⁾	5 055	A3, A7, A9, A11, A231	5 217
5. Varelagerøkning			29 ⁴⁾		356
6. Bearbeidingsverdi ¹⁾ 1 + 2 ÷ 4 + 5..	3 149		2 716		2 590
7. Lønn, utbetalt. 3a, b, c	1 328	2.4	1 337	A4, A5, B52	1 357
8. + Sosiale utgifter 3.3 ²⁾	<u>214</u>	3.3	<u>214</u>	A6	<u>203</u>
9. = Lønn i alt	1 542		1 551		1 560
10. Eierinntekt 6 ÷ 9	<u>1 607</u>		<u>1 165</u>		<u>1 030</u>
11. Anskaffet i alt 10	397	10.10. kol. 1	389	D62, D63, B51, B52	418
12. Reparasjoner og vedlikehold ... 10	255	10.10. kol. 3	239		..
13. Salg av varige driftsmidler ..	..	10.10. kol. 2	15	B54	53

1) NB! Handelsvarer er inkludert.

2) Tall fra Prøveundersøkelsen.

3) Pkt. 4.14 på foretaksskjemaet.

4) Skyldes at salg og innkjøp er oppgitt istedenfor produksjon og forbruk av et par store foretak.

Av tabell 6 ser vi at avviket mellom Regnskapsstatistikken og Prøveundersøkelsen er fordelt på flere næringer. I tabell 7 har vi sammenliknet den "justerte Bearbeidingsverdien", dvs. holdt Egne investeringsarbeider utenfor. Den største differansen har vi under næring 34, og et eneste foretak er "skyld" i 25 av de 45 millioner kronene differansen er på. Denne ene differansen skyldes at foretaket er utenlandsk eid, og det eier ikke varelageret, men vi har ved et "kunstgrep" i Regnskapsstatistikken inkludert lager av fremmede varer. Av den resterende totale differansen på 41 millioner kroner kan det aller meste forklares når vi ser på hvert enkelt foretak for seg. Forklaringene er gitt i de punktene som er tatt med i kommentaren til skjemaet, jfr. kap. 3.3. Vi står altså tilbake med en liten uforklart differanse, og denne differansen ville vi trolig også ha kunnet eliminert hvis vi hadde undersøkt nærmere, enten ved direkte kontakt med foretaket eller nøyere revisjon.

Bearbeidingsverdien oppgitt til såvel Prøveundersøkelsen som til Industristatistikken bør trolig justeres noe oppover på grunn av at vi istedenfor produksjon og forbruk har fått oppgitt salg og innkjøp av noen få foretak. Og som vi ser av tabell 5 har varelagrene økt i løpet av 1971, og derfor må bearbeidingsverdien til de to produksjonsstatistikkene justeres oppover. Dermed blir avviket mellom Regnskapsstatistikken og Prøveundersøkelsen trolig temmelig liten. Det har for øvrig ikke vært mulig i mange tilfelle uten nærmere undersøkelser å fastslå om det er produksjon eller salg som er oppgitt til tross for at vi i Tilleggsskjemaet spurte om dette (indirekte via spørsmålet om tallet vi fikk var oppgitt etter lagerendring), fordi en del foretak oppgav flere datakilder som grunnlag for oppgavene.

Av tabell 7 ser vi at Egne investeringsarbeider er oppgitt å være nesten 200 millioner kroner høyere til Prøveundersøkelsen enn til Regnskapsstatistikken. Dette skyldes i noen grad at Egne investeringsarbeider i Prøveundersøkelsen omfatter noe mer enn i Regnskapsstatistikken, nemlig også Verdi av reparasjons- og vedlikeholdsarbeide. Verdien oppgitt på spørsmål 5.11 utgjør ca. 70 prosent av Egne investeringsarbeider i alt, dvs. summen av tallene på spørsmål 5.9, 5.10 og 5.11.

Av tabell 5 fremgår det at lønnen til egne ansatte i forbindelse med Egne investeringsarbeider ifølge Industristatistikken er på 70 millioner kroner. Men det er grunn til å tro at foretakene har oppfattet Egne investeringer (dvs. reparasjoner og anskaffelser) noe mer omfattende til Prøveundersøkelsen enn til Industristatistikken (kommentert senere). Derfor skyldes ikke forskjellen mellom de to statistikkene utelukkende materialer etc., men også lønn. Det er for øvrig på sin plass å påpeke at noen få foretak oppgir å ha problemer med å gi verdien av Egne investeringsarbeider.

Tabell 6. Bearbeidingsverdi etter Industristatistikken, Prøveundersøkelsen og Regnskapsstatistikken fordelt på næringer. Millioner kroner

Næring	Industri- statistikk	Prøve- undersøkelse	Regnskaps- statistikk	Avvik		
				(1)-(2)	(1)-(3)	(2)-(3)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
12	100	84	81	16	19	3
20	136	120	133	16	3	-13
21	194	166	168	28	26	-2
22	104	99	96	5	8	3
23	54	43	52	11	2	-9
24	11	8	8	3	3	0
25	9	6	5	3	4	1
27	186	170	158	16	28	12
28	53	39	38	14	15	1
30	13	11	15	2	-2	-4
31	452	363	318	89	134	45
33	306	239	238	67	68	1
34	887	787	737	100	150	50
35	55	45	44	10	11	1
36	114	102	78	12	36	24
37	60	55	48	5	12	7
38	395	364	357	31	38	7
39	20	15	16	5	4	-1
I alt	3 149	2 716	2 590	433	559	126

Tabell 7. Bearbeidingsverdi eksklusiv Egne investeringsarbeider etter Prøveundersøkelsen og etter Regnskapsstatistikken fordelt på næringer. Millioner kroner

Næring	Prøveundersøkelsen		Regnskapsstatistikken		Avvik ((1)-(2))-((3)-(4)) (5)
	Bearbeidings- verdi (1)	Egne inves- terings- arbeider (2)	Bearbeidings- verdi (3)	Egne inves- terings- arbeider (4)	
12	84	11	81	7	-1
20	120	2	133	0	-15
21	166	3	168	4	-1
22	99	1	96	0	2
23	43	2	52	0	-11
24	8	0	8	0	0
25	6	0	5	0	1
27	170	15	158	1	-2
28	39	0	38	0	1
30	11	0	15	0	-4
31	363	33	318	5	17
33	239	25	238	0	-24
34	787	139	737	44	-45
35	45	1	44	0	0
36	102	4	78	1	21
37	55	4	48	1	4
38	364	17	357	5	-5
39	15	4	16	1	-4
I alt	2 716	261	2 590	69	-66

Ifølge Merverdiavgiftsloven er avgiftsenhetene forpliktet til å svare investeringsavgift av egne framstilte investeringsvarer, men ikke på arbeid for egen regning med reparasjon og vedlikehold av driftsmidler. Det vil derfor være lønnsomt for foretakene å kalle en ting for reparasjon selv om det i virkeligheten er framstilte investeringsvarer. Det er derfor grunn til å tro at de investeringene foretakene utfører med egne ansatte vil ha en tendens til å bli kalt reparasjoner. Når det gjelder investeringer utført av fremmede vil det være vanskeligere for foretaket selv å bestemme plasseringen.

Som vi ser av tabell 5 har Egne investeringsarbeider et betydelig omfang, og det er rimelig å anta at foretakene benytter slike arbeider som aktivitetsregulator. Istedenfor å avskjedige folk, noe som vi av tidligere undersøkelser vet foretakene ikke gjør, sysselsettes de i reparasjons- og vedlikeholds-virksomhet. Slik virksomhet er også produktiv virksomhet og vi vil få gale nasjonalregnskapstall hvis denne produksjonen ikke medregnes. Dessuten er det ikke bare nivået som da vil være galt, men ofte også endringen fra år til år fordi i "gode" år vil hele arbeidsstokken være sysselsatte i virksomhet som registreres, mens i "dårlige" år vil en del av arbeidsstokken være beskjeftiget med reparasjons- og vedlikeholdsarbeide og denne virksomheten har hittil delvis ikke vært registrert og dessuten vært undervurdert.

Lønn. Ifølge Regnskapsstatistikken omfatter lønn også Godtgjørelse til styre og representantskap, men det er noe usikkert om det til de to andre statistikker er tatt med slike godtgjørelser under lønninger. I 1970 utgjorde post A5 på Regnskapsstatistikken bare 0,4 prosent av summen av postene A5, A4 og A6. Trekker vi 0,4 prosent ifra Lønn ifølge Regnskapsstatistikken, får vi en korrigert Lønn som er på 1 554 millioner kroner eller bare 3 millioner kroner høyere enn oppgitt til Prøveundersøkelsen. Når det gjelder lønninger har vi også det forhold at vi til Industristatistikken og til Prøveundersøkelsen bad om utbetalt lønn, mens vi til Regnskapsstatistikken i de fleste tilfelle får opptjent lønn. I tider med stigende lønninger vil opptjent lønn være høyere enn utbetalt lønn. Ifølge Regnskapsstatistikken økte påløpne, ikke forfalte lønninger og feriepenger (dvs. differansen mellom opptjent og utbetalt lønn) fra 1/1 1970 til 31/12 1970 med et beløp som tilsvarer 0,8 prosent av opptjente lønninger i 1970. Korrigerer vi også for denne prosentsetsatsen, vil utbetalte lønninger etter Regnskapsstatistikken bli noe lavere enn etter Prøveundersøkelsen, nemlig ca. 9-10 millioner kroner lavere eller m.a.o. tilnærmet lik forskjellen i Sosiale utgifter. Noen sosiale

utgifter som er frivillige utgifter til fordel for de ansatte er ikke med under A6, men under A 232, og regnes derfor her ikke med i Regnskapsstatistikens lønn. Alt i alt er det derfor grunn til å tro at de to statistikker er temmelig like m.h.t. lønn.

Eierinntekt. Det fremgår av det foranstående at avviket mellom Regnskapsstatistikken og Prøveundersøkelsen er lite også for Eierinntekten slik vi har definert den. Det avviket vi har skyldes enten definisjonsulikheter eller revisjonsunøyaktigheter, dvs. at vi f.eks. ikke har hatt tid til å innhente tilleggsopplysninger som ville oppklart uoverensstemmelser. Slike såkalte revisjonsunøyaktigheter skyldes i stor grad i første rekke foretakene selv fordi de ikke har lest Rettledning, har ført inn feil tall osv. Men når vi likevel kaller dette revisjonsunøyaktigheter, er det fordi ideelt sett skulle slike feil oppdages under revisjonen.

I den tidligere omtalte sammenlikningen mellom Produksjons- og Regnskapsstatistikken som ble foretatt i 1970 for årene 1967 og 1968 (jfr. notat EH/WA, 31/8-70) er Eierinntekt definert noenlunde som: Omsetning - Innkjøp - Lønn. Den eierinntekten vi opererer med nå er definert omtrent som for 1968 + Varelagerøkning. Hvis vi benytter oss av Eierinntekt slik vi har definert den - som sammenlikningsvariabel, viste resultatene for 1968 et avvik i Eierinntekt mellom Produksjonsstatistikken og Regnskapsstatistikken på ca. 36 prosent. For de 115 foretakene som denne undersøkelsen omfatter er det tilsvarende avviket knapt 41 prosent mellom de to statistikker. Ifølge Regnskapsstatistikken var Driftsresultatet (en størrelse som er tilnærmet lik Eierinntekt minus Avskrivninger) før avskrivninger i 1968 knapt 16 prosent lavere enn i 1970. M.a.o. er det grunn til å tro at hadde de to undersøkelser omfattet samme periode, ville forskjellen mellom de to prosentvise avvikene (på altså henholdsvis 36 og 41 prosent) vært mindre. Dette behøver ikke bety at den ene eller andre undersøkelsen gir et galt bilde; vi må også huske på at Prøveundersøkelsen bare omfatter 115 foretak, mens den tidligere undersøkelsen omfattet 544 foretak.

Tabell 8. Investering etter Industristatistikken, Prøveundersøkelsen og Regnskapsstatistikken fordelt på næringer. Millioner kroner

Næring	Industri- statistikken		Prøveundersøkelsen			Regnskaps- statistikken	
	Anskaf- felser (1)	Repara- sjoner (2)	Anskaf- felser (3)	Repara- sjoner (4)	Salg (5)	Anskaf- felser (6)	Salg (7)
12	15	15	15	15	0	29	0
20	16	6	15	6	0	17	4
21	13	6	13	6	0	18	0
22	1	1	1	1	0	1	0
23	10	3	9	3	0	7	0
24	0	0	0	0	-	0	0
25	1	1	1	1	0	1	0
27	18	20	19	22	1	19	15
28	2	1	2	1	0	2	0
30	1	1	1	1	-	1	-
31	47	37	48	37	1	47	4
33	55	34	57	38	1	54	8
34	142	98	133	125	5	144	14
35	7	2	7	2	0	7	0
36	10	3	9	3	1	12	0
37	10	5	10	5	0	10	0
38	43	20	43	21	7	41	7
39	6	2	6	2	0	8	1
I alt	397	255	389	289	15	418	53

Investering. Spørsmålsformuleringen og spørsmålsoppsettet var svært lik hverandre til Industristatistikken og til Prøveundersøkelsen. Det er derfor tenkelig at foretakene bare har overført svarene fra den allerede innsendte Industristatistikken til Prøveundersøkelsen. Dette er selvfølgelig ikke galt hvis svarene oppgitt til Industristatistikken er riktige. Er de så det?

I tabell 8 har vi en oversikt over de oppgitte investeringsdata til de tre statistikker. Vi ser at Investering i alt (Anskaffelser pluss Reparasjoner) til Industristatistikken og til Prøveundersøkelsen er ganske like, det er bare en differanse på 26 millioner eller ca. 4 prosent av summen. Vi ser også at tallene næring for næring er meget lik hverandre, dette gjelder også Anskaffelser og Reparasjoner hver for seg bortsett fra en eneste næring (næring 34) hvor ett eneste foretak (et aluminiumsverk) har "flyttet" en del av Anskaffelsene over til Reparasjoner. Anskaffelser er altså svært likt oppgitt til Prøveundersøkelsen og Industristatistikken, mens det er tydelig at vi har fått oppgitt en høyere verdi på Reparasjoner til Prøveundersøkelsen.

Ved Prøveundersøkelsen stilte vi også spørsmål om Salg av varige driftsmidler. Til Regnskapsstatistikken stiller vi også samme spørsmål, men her omfatter dette også erstatninger. Det er erstatninger som er årsak til temmelig nøyaktig halvparten av den forholdsvis store differansen mellom salg til de to statistikker som tabell 8 viser. Av den resterende differansen på ca. 20 millioner kroner skyldes omtrent halvparten at enhetene har oppgitt nettoinvestering til Prøveundersøkelsen (ved f.eks. kjøp av bil byttes gammel bil inn og bare differansen føres opp), mens de resterende ca. 10 millioner trolig er en feil ved Regnskapsstatistikken.

Som en følge av dette kommer vi dermed ut med en differanse i Anskaffelser mellom Prøveundersøkelsen og Regnskapsstatistikken på knapt 20 millioner kroner (418 mill.kr. - (389 + 10) mill.kr.). Vel 15 millioner kroner av disse 20 skyldes ett eneste foretak som til Prøveundersøkelsen ikke har tatt med Anlegg under utførelse (en såkalt investeringsbedrift). Differansen mellom Prøveundersøkelsen og Regnskapsstatistikken blir dermed bare ca. 1 prosent av Anskaffelsesverdien, og dette må karakteriseres som ubetydelig.

3. Datagrunnlaget

I tabellene 9-14 har vi gjengitt svarene på Tilleggsskjemaene som vi mottok fra bedriftene. Avkrysningene på foretaksskjemaene viser det samme bilde som bedriftsskjemaene og er derfor ikke tatt med her i denne rapporten. Tabellene gir en prosentvis fordeling av svarene for de i alt 238 bedriftene som har utfylt slike skjemaer. Grunnen til at vi ikke har fått inn flere Tilleggsskjemaer er at flerbedriftsforetak ofte bare har sendt inn ett slikt skjema. Enkelte bedrifter har krysset av flere enn ett svaralternativ.

Av tabell 9 ser vi at forretningsregnskapet er den viktigste datakilden for alle forbruksspørsmålene. Dette gjelder altså såvel bedriftsoppgavene som foretaksoppgavene. Det er en stor andel av dataene som blir hentet ifra bedriftens driftsregnskap, men det mest overraskende ved tabellene er den drøye andelen som bruker innkjøpsfakturaene direkte ved utfylling av våre skjemaer. Dette indikerer at mange bedrifter har et betydelig arbeid når de skal utfylle skjemaene. For å få forbruk må innkjøpet korrigeres for lagerendring, men det er tydelig at mange bedrifter ikke har foretatt korreksjon for lagerendring på sine innkjøpskonti. Det er en viss mulighet for feiltolkning av dette spørsmålet, idet noen kanskje har oppfattet spørsmålet dithen at selve kontoen i forretningsregnskapet skal være en forbrukskonto (dvs. at kontoen skal være korrigert for lagerendring).

Det inntrykk av bedriftens datagrunnlag for våre oppgaver som tabell 9 gav, bestyrkes ytterligere av tabell 10. De fleste bedriftene henter også sine produksjonsoppgaver fra forretningsregnskapet. En del bedrifter opererer med intern produksjonsstatistikk, men for de fleste spørsmålene er det flere bedrifter som må hente oppgavene direkte fra salgsfakturaene. Det er tydelig at eventuell intern salgsstatistikk er lagt opp for å tilfredsstille andre databehov enn de Byrået gjennom sine skjemaer søker å tilfredsstille.

På skjemaet har vi bedt om at lager av råstoffer vurderes til gjenanskaffelsespriser. Av tabell 11 fremgår det at nesten 90 prosent av bedriftene bruker anskaffelsespriser isteden, og det vil si at i perioder med stigende priser får vi da et for lavt tall for varelager av råstoffer. Det ligger skjult en reserve her. Når det gjelder varer i arbeid har vi bedt om at disse skal vurderes til selvkost pluss forventet fortjenesteandel. Tabell 11 viser at det er nærmere 70 prosent som angir kostpris, mens bare 14 prosent angir andre priser (dvs. blant annet de prisene vi ønsker). Også når det gjelder innkjøpte handelsvarer er det over 75 prosent som bruker

anskaffelsespriser ved vurdering av varelageret. Vi har i skjemaet bedt om at salgspriser skal benyttes, men det er bare knapt 20 prosent som her følger skjemaets anvisninger. Egne produkter vil vi også ha vurdert til salgspriser, men det er bare vel 30 prosent som gir oss det. Over halvparten av foretakene fører også lager av egne produkter opp til en kostpris. Avhengig av hva slags kostpris som her er benyttet (selvkost, minimumspris eller andre) vil det derfor her kunne være store varelagerreserver, spesielt i tider med stigende priser.

I tabell 12 er gjengitt vurderingsprinsippene som er lagt til grunn ved fastsettelse av verditallene i spørsmålene om henholdsvis forbruk og produksjon. Svarene viser at tre av fire bedrifter bruker aktuelle priser for både forbruk og produksjon. Spørsmålet vi stilte bedriftene var litt unyansert slik at vi ikke kan avgjøre om det er aktuelle priser på henholdsvis innkjøps- og salgstidspunktet eller om det er aktuelle priser på et bestemt tidspunkt, f.eks. årets slutt. Tallene for produksjonsoppgavene sier imidlertid at vi får aktuelle priser og ikke forventede priser, noe som kunne vært tenkelig.

Hvordan varespesifikasjonene blir avstemt mot totaltallene fremgår av tabell 13. Vi ser at for såvel forbruk som produksjon bruker omtrent halvparten av bedriftene den ene måten, mens litt i underkant av halvparten bruker den andre anviste måten. Av dette ser det ut som om 50 prosent av bedriftene ikke avstemmer sine oppgaver over forbruk og produksjon mot forretningsregnskapet, men det behøver ikke være tilfelle. Det kan jo hende at tallene i forretningsregnskapet nettopp er fremkommet på den måten som er skissert i tabellen (under alternativ 2).

Tabell 14 viser at mengdeoppgavene hentes fra intern statistikk, og det er tydelig flere som fører en tilstrekkelig detaljert intern produksjonsstatistikk enn forbrukestatistikk. Også når det gjelder mengdeoppgaver er det mange bedrifter som må benytte seg direkte av fakturabilag. For øvrig er det under 1/4 av bedriftene som fører et lagerregnskap som er slik at de kan hente data til vår statistikk ifra dette.

Tabell 11. Hvordan det oppførte varelageret er vurdert. Prosent

	Anskaffelsespris eller kostpris	Gjenanskaffelses- pris eller dags- pris (salgspris)	Andre priser	I alt
1. Råstoffer, brænsel, emballasje m.v.	87,7	6,4	5,9	100
2. Varer i arbeid	68,2	17,6	14,2	100
3. Innkjøpte handelsvarer..	76,1	18,8	5,1	100
4. Egne produkter	55,6	31,6	12,9	100
Gjennomsnitt alle varer.	72,5	18,0	9,5	100

Tabell 12. Vurderingsprinsippene som er lagt til grunn ved fastsettelsen av verditalle i Hovedskjemaets punkt 4.1 Forbruk av råstoffer og hjelpestoffer og punkt 5.1 Produksjon av varer for egen regning. Prosent

F o r b r u k		P r o d u k s j o n	
1. Aktuelle innkjøpspriser ..	76,2	1. Aktuelle salgspriser	72,0
2. Gjennomsnittlige innkjøps- priser	14,5	2. Gjennomsnittlige salgs- priser	12,9
3. Standardpriser	6,0	3. Standardpriser	6,9
4. Andre måter	3,2	4. Andre måter	8,2
I a l t	100	I a l t	100

Tabell 13. Hvordan verdisummen av de enkelte vareslag som er ført opp under avsnitt 11 og 12 blir avstemt mot den totale verdien på hovedskjemaet av råstofforbruket ført opp under pkt. 4,1 og den totale salgsverdi av produksjonen ført opp under pkt. 5.1. Prosent

	Forbruk	Produksjon
1. Totalverdien bestemmes først på grunnlag av forretningsregnskapet eller annet materiale. Denne verdien fordeles deretter på den enkelte vareslag	55,7	48,3
2. Verditalle for de enkelte vareposter beregnes på grunnlag av registrerte mengdedata multiplisert med gjennomsnittspriser, standardpriser eller andre prissett. Summen av verdien for de enkelte vareposter føres deretter opp som total verdi på hovedskjemaet	41,9	45,6
3. Andre måter	2,5	6,1
I a l t	100	100

Tabell 14. Datagrunnlaget som bedriftene har å bygge på når det skal gi mengdeoppgaver over forbruk eller produksjon av ulike vareslag. Prosent

	Forbruk	Produksjon
1. Intern forbruks/produksjonsstatistikk	30,6	44,5
2. Fakturabilag	16,3	12,6
3. Innkjøps/salgskonti	26,1	26,8
4. Lagerregnskap	24,1	13,8
5. Andre data	2,9	2,4
I a l t	100	100

4. Oppsummering

Prøveundersøkelsen ble møtt med stor velvillighet av de aller fleste foretakene. Svarprosenten var fullt ut tilfredsstillende, og vi fikk både testet skjemaer og klarlagt årsaker til avvik mellom Industristatistikken og Regnskapsstatistikken.

Undersøkelsen synes å bekrefte at den nåværende Industristatistikken omfatter alle bedriftene i de aktuelle foretakene med svært få unntak selv om bedriftsoppdelingen virker noe kunstig for noen foretak. Industristatistikken og Regnskapsstatistikken får dermed like totaltall for slike kjennetegn som lønn, avgifter etc., dvs. forholdsvis entydig definerte kjennetegn.

Forsøket med et såkalt Foretaksskjema må sies å ha falt heldig ut. Foretaksskjemaet skulle gi totaltall for hele foretaket med det formål å kunne sammenlikne Regnskapsstatistikken og Industristatistikken. En del ting tyder imidlertid på at vi kunne gått enda lengre enn vi gjorde når det gjelder integrering av de to statistikker: a) Den viktigste datakilden for så vel foretaksoppgavene som bedriftsoppgavene ble oppgitt å være forretningsregnskapet. b) Foretaksskjemaet er i de fleste tilfeller besvart tilfredsstillende, og forskjellen mellom det prøvede Foretaksskjema og Regnskapsstatistikkskjemaet er heller liten. c) Noen foretak har i skriftlige kommentarer til Prøveundersøkelsen bedt om en nærmere integrering.

Foretaksskjemaet har i noen tilfeller ført til at enkelte bedriftsskjemaer er uteblitt. Opplysningene vi ønsker fra disse bedriftene er imidlertid inkludert i foretaksskjemaet.

Foretaksskjemaet representerer en kontrollmulighet av så stor betydning, både for Byråets egen revisjon av bedriftsskjemaene og for foretakenes egne avstemninger, at skjematypen bør beholdes i et nytt industristatistikkopplegg selv om det vil koste mer. Foretaksskjemaet i sin prøvede form, bør bare sløyfes hvis Industristatistikken og Regnskapsstatistikken integreres mer slik at Regnskapsstatistikkskjemaet overtar rollen som foretaksskjema.

Undersøkelsen tyder ikke på at de mindre foretakene har større problemer med å besvare verken Foretaksskjemaene eller Bedriftsskjemaene. Heller ikke er det noe som tyder på at skjemaene som ble prøvet ikke passet spesielt for visse næringer.

Når det gjelder Bedriftsskjemaene som ble prøvet, virker de på mange måter brukbare. Med noen forholdsvis enkle forandringer skulle skjemaene kunne gi oss fullt ut tilfredsstillende bedriftsoppgaver i årene fremover. Det ser også ut til at vi for det meste på Bedriftsskjemaene har bedt om slike opplysninger som bedriftene har og kan gi med rimelig arbeidsinnsats. Det fremgår tydelig at bedriftene bl.a. gir data som er gjenstand for vurderinger

(jfr. vurdering av lager) etter de vurderingsprinsipper de selv vanligvis følger. De følger med andre ord ikke våre anvisninger hvis det er forskjell her. Vi bør derfor søke og be om det bedriftene kan gi, og ikke be om noe annet fordi vi da vil få gale svar på våre spørsmål.

Denne Prøveundersøkelsen har gitt en bekreftelse på antakelsen om den vareinnsatsen, som ikke kommer med i Industristatistikken er en del større enn hva man i Nasjonalregnskapssammenheng har regnet med. Årsaken til det til dels store avviket mellom Industristatistikken på den ene siden og Prøveundersøkelsen og Regnskapsstatistikken på den andre siden, ser i hovedsak ut til å komme av at Industristatistikkskjemaet ikke omfatter spørsmål etter det vi kan kalle uspesifiserte varer og tjenester. (I Prøveundersøkelsen ble det spurt om: Andre varer og Driftsutgifter). På den annen side ser det ut til å være ganske god overensstemmelse mellom Prøveundersøkelsen og Regnskapsstatistikken når det gjelder vareinnsats.

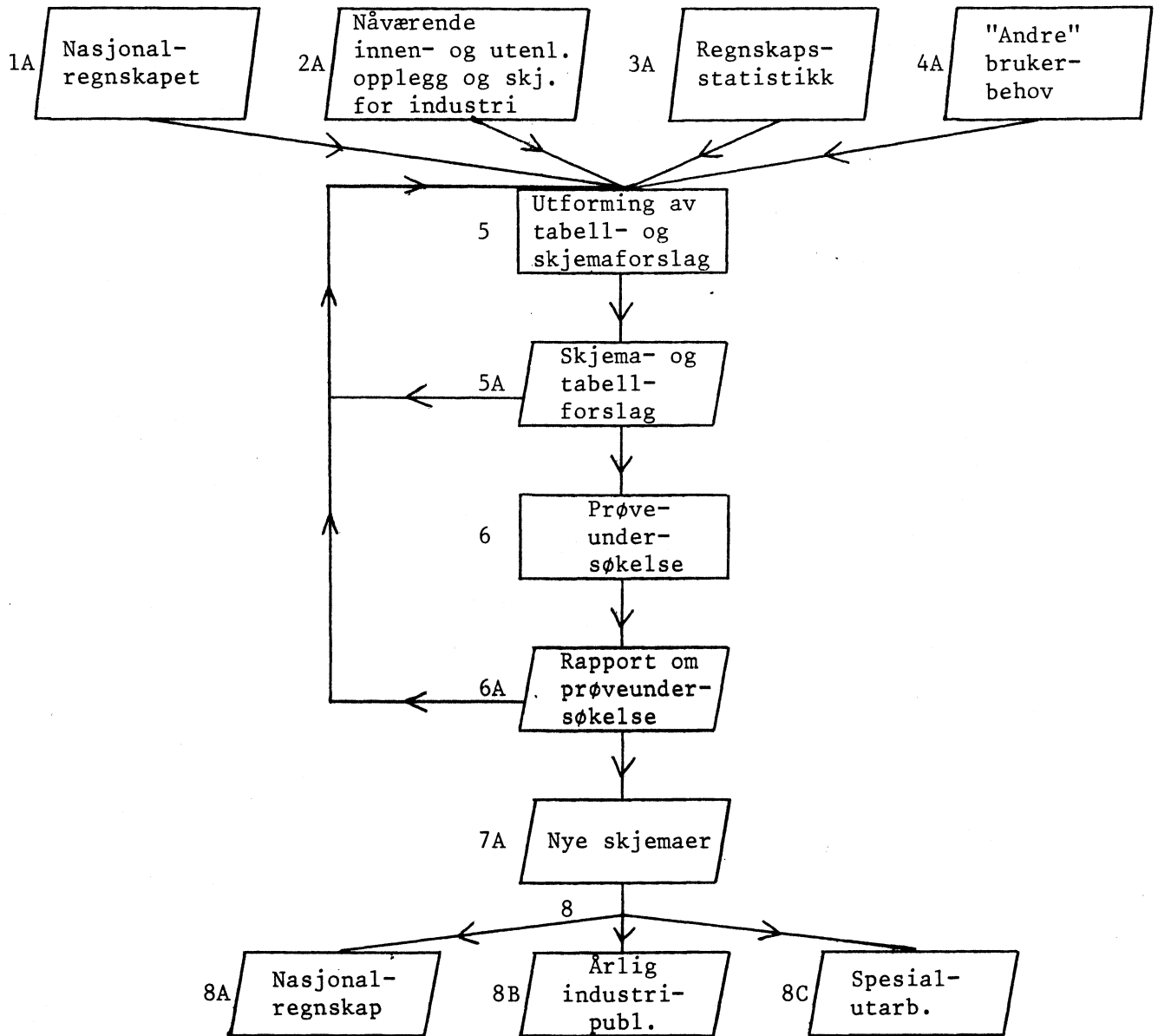
I en årrekke har det i Norge vært observert en utbredt tilbakeholdenhet hos bedriftene ved å si opp arbeidere ved en svikt i omsetningen. Undersøkelsen viser at vedlikeholds- og reparasjonsarbeider samt egne investeringsarbeider har et betydelig omfang, en god del større enn det så vel Industristatistikken som Regnskapsstatistikken tidligere har vist. Slike interne arbeider har gjort det mulig for mange bedrifter å sysselsette arbeidskraften lenger enn tilfellet ellers ville vært. Det er imidlertid tvilsomt om denne produksjonen er kommet tilstrekkelig med i Nasjonalregnskapet. Dermed vil sentrale Nasjonalregnskapstall som bruttoprodukt og eierinntekt være gale både når det gjelder nivå (for lite vareinnsats) og utvikling (registrerer ikke all produktiv virksomhet, og den delen som ikke registreres drives i "dårlige" år).

Prøveundersøkelsen har ikke gitt noe entydig svar på om vi får med all investering til den årlige Industristatistikken, tallene vi har fått oppgitt til de to statistikker avviker bare ubetydelig ifra hverandre.

Når det gjelder lager av varer viser Prøveundersøkelsen høyere tall enn Industristatistikken. Dette ser ut til å komme av at en del foretak opererer med felleslager eller sentrallager og som derfor ikke omfattes av de enkelte bedriftene, men kun av en eventuell foretaksoppgave.

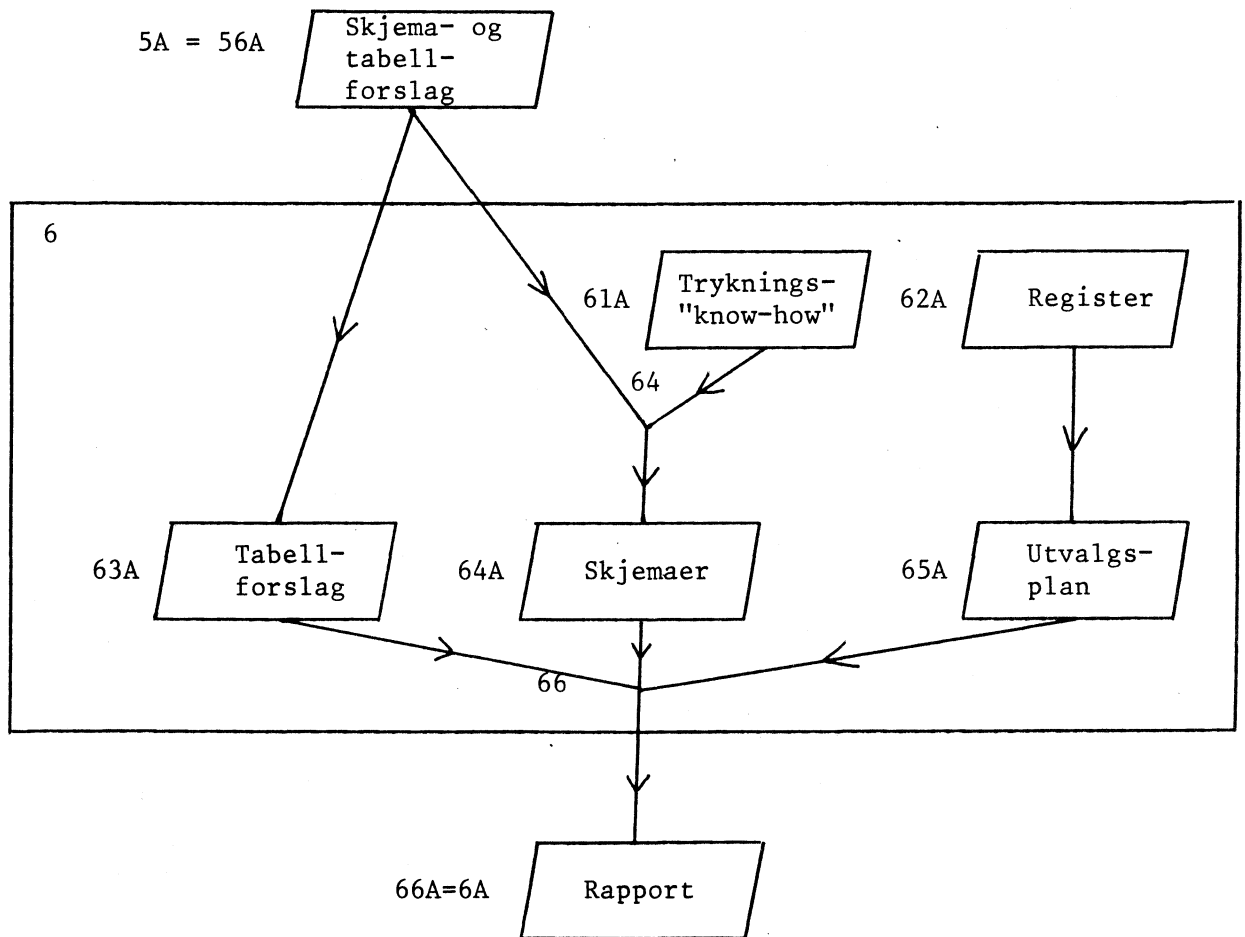
O v e r s i k t s f i g u r

GROV PRECEDENSANALYSE FOR OMLEGGING AV INDUSTRISTATISTIKKEN

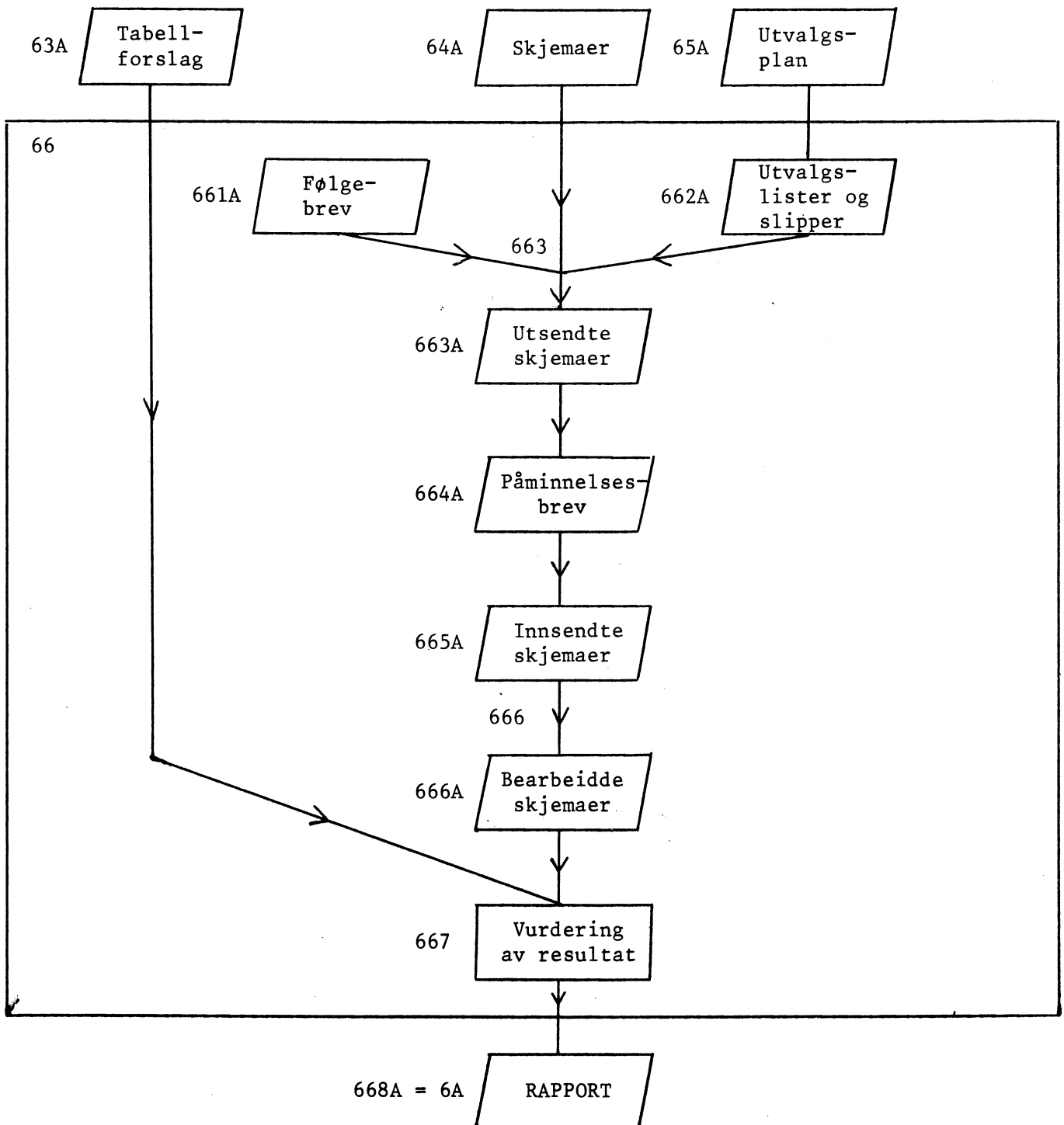
Ved hjelp av brukerbehovene (1A-4A) er skjema- og tabellforslag til den omlagte Industristatistikken blitt utformet (selve utforming i 5, skjema- og tabellforlaget i 5A). Skjemaforslaget prøves så i en undersøkelse (6), og på bakgrunn av resultatene av denne Prøveundersøkelsen må en så bestemme seg for hvordan de endelige skjemaene skal se ut (7A) og/eller om man skal lage nye skjemaer som først må prøves (tilbake til 5 igjen). Ved hjelp av de nye skjemaene innhentes så dataene til den omlagte Industristatistikken som da vil være datagrunnlag for Nasjonalregnskap etc. (8A - 8C).

Denne figuren er en forstørrelse av den operative stasjonen 6, (jfr. figur 0).

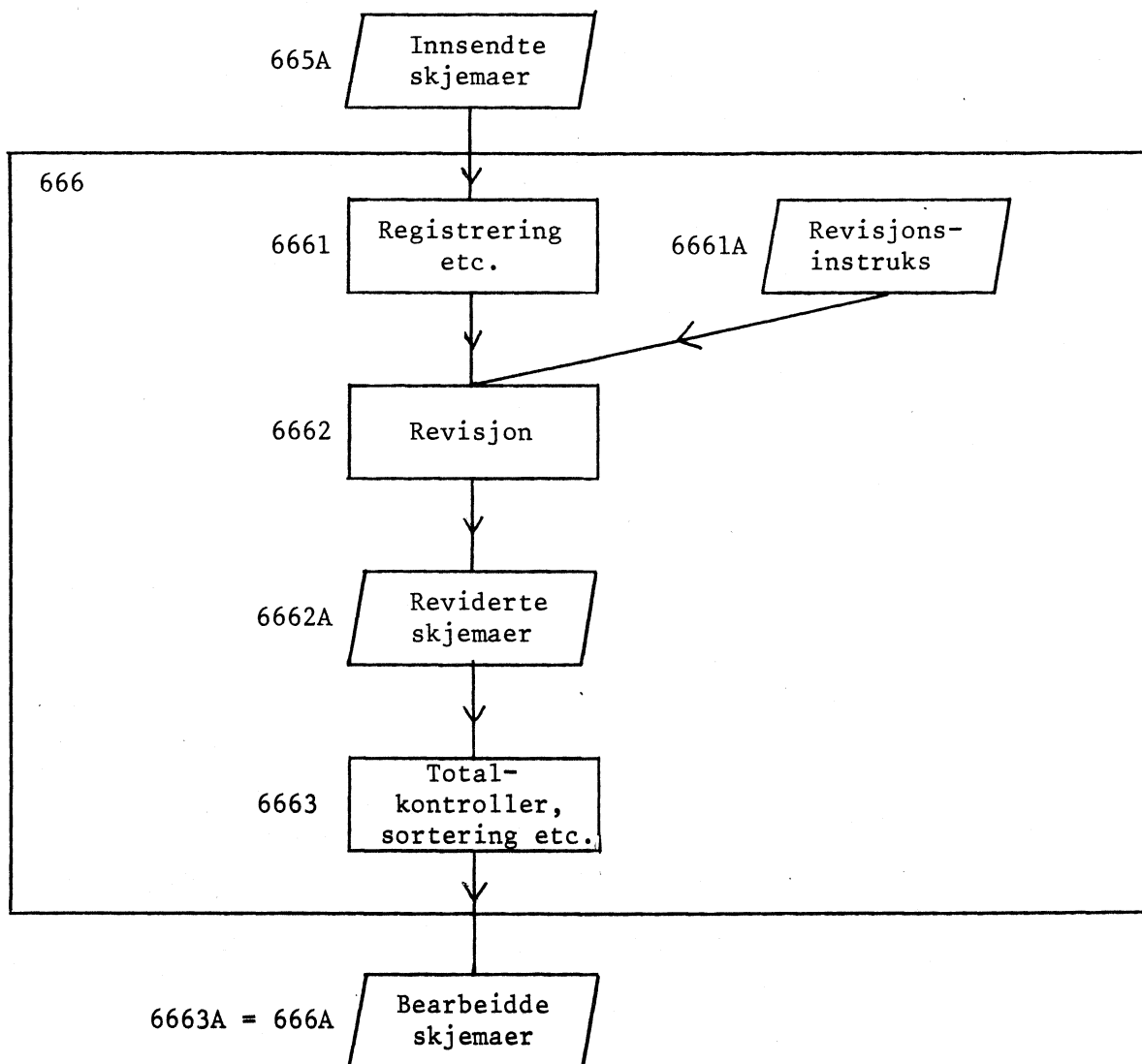
Forslag til skjemaer fra fagkontorets side (5A = 56A) blir sendt til Trykningskontoret som med sin ekspertise (61A) hjelper til med å få frem skjemaene som skal prøves. Bare et utvalgt antall enheter skal ha skjemaene. Fra registeret (62 A) v.h.a. et utvalgsprogram som tilpasses en utvalgsplan (65 A) får de ønskede enhetene skjemaene, og når vi samtidig vet hvilke tabeller vi v.h.a. Prøveundersøkelsen skal utarbeide (63 A), er det mulig å "prøveundersøke" (66).

Denne figuren er en forstørrelse av den operative stasjonen 66, (jfr. figur 6).

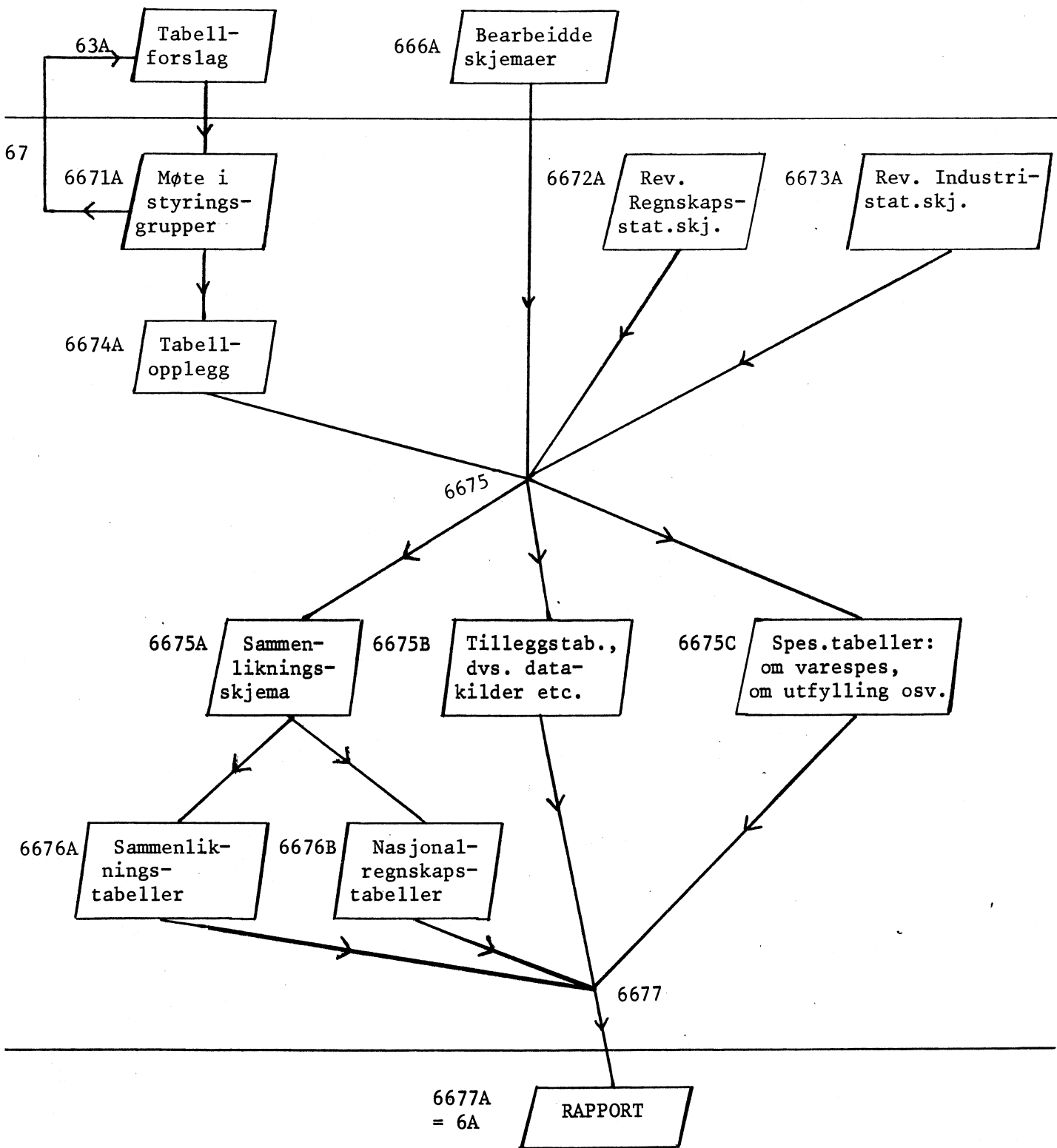
Figuren viser hva selve "prøveundersøkningen" går ut på.

Denne figuren er en forstørrelse av den operative stasjonen 666, (jfr. figur 66).

Figuren viser revisjonsdelen av Prøveundersøkelsen.

Denne figuren er en forstørrelse av den operative stasjonen 667, (jfr. figur 66).

Figuren viser tabellutarbeidingen i forbindelse med Prøveundersøkelsen.

DETALJERT TIDSPLAN FOR SISTE HALVDEL AV 1971¹⁾

Aktivitet	Nr. ²⁾	Dato
1. Forslag til spørreskjema - prod.stat.	5 A	15. aug.
2. Innhente interne uttalelser, eventuelt møte	-	15.- 27. aug.
3. Møte i styringsgruppen	-	30. aug.
4. Skjemaforslagene til teknisk utforming og godkjenning	-	31. aug.- 10. sept.
5. Skjemaene offsettrykkes	64 A	13.- 27. sept.
6. Skjemaene pakkes og utsendes	663 A	28.- 29. sept.
7. Følgelister utformes og godkjennes	661 A	31.aug.- 10.sept.
8. Utvalgslister og slipper utkjøres	662 A	13. - 17. sept.
9. Påminnelsesbrev sendes ut	664 A	14. okt.
10. Første tabellforslag til prøveundersøkelsen utformes	(63 A)	1.- 14. sept.
11. Møte i styringsgruppen	-	15. sept.
12. Revidert tabellforslag utformes	63 A	16.- 24. sept.
13. Møte i styringsgruppen	-	29. sept.
14. Gjennomgå de innsendte skjemaene, revisjon .	666 A	18.okt.- 18.nov.
15. Vurdere prøveundersøkelsen	667	19.nov.- 19.des.
16. Skrive rapport om prøveundersøkelsen	6 A	19.des.- 1.jan. 1972

1) Fastsatt i august 1971.

2) Refererer seg til figurene i vedlegg 1.

BEMERKNINGER: Tidsplanen ble fulgt bortsett fra at skjemaingen gikk tregere enn forventet, slik at pkt. 14-16 ble alle forskjøvet én måned. I tillegg til et påminnelsesbrev (9) ble det også sendt ut et purrebrev (16/11).

ANTALL UTTRUKNE FORETAK¹⁾ I DE FORSKJELLIGE NÆRINGER OG STØRRELSESGRUPPER

Nærings- gruppe	Størrelsesgruppe (for foretaket)				Sum
	0-19 1	20-49 2	50-99 3	100- 4	
11	0	0	0	1	1
12	0	0	0	4	4
13	0	0	0	0	0
14	1	1	0	0	2
15	0	0	0	0	0
19	0	0	0	0	0
20	14	9	8	20	51
21	0	0	1	3	4
22	0	0	0	2	2
23	2	2	3	9	16
24	4	5	3	10	22
25	6	4	3	5	18
26	8	4	2	2	16
27	0	1	1	22	24
28	5	4	4	20	33
29	0	1	0	0	1
30	1	0	0	3	4
31	1	2	2	21	26
32	0	0	0	1	1
33	3	2	1	9	15
34	0	1	1	28	30
35	6	4	4	16	30
36	3	2	3	10	18
37	1	2	1	16	20
38	9	6	6	31	52
39	3	3	1	3	10
I alt	67	53	42	238	400

1) Foretakene med tilhørende bedrifter (i alle næringer) ble trukket ut.

STATISTISK SENTRALBYRÅ

DRONNINGENS GATE 16, TLF. 41 38 20
POSTADR. OSLO DEP. OSLO 1

TELEGRAMADRESSE: STATISTIKK
POSTGIROKONTO: 5300

DERES REF.

VÅR REF.
TA/San

OSLO
1. oktober 1971

Til foretakets ansvarlige leder

PRØVEUNDERSØKELSE INDUSTRISTATISTIKK 1970

Statistisk Sentralbyrå har innhentet årlige oppgaver fra industribedrifter over sysselsetting, lønnsutbetaling, råstofforbruk, vareproduksjon, lager m.v. fra og med 1927. Industristatistikken er i årenes løp blitt utvidet og forbedret på forskjellige områder, men i hovedsak er statistikkrammen den samme i dag som den var for over 40 år siden.

Industristatistikken er en næringsstatistikk som dels tar sikte på å belyse de strukturelle forhold innen næringen og dels å vise produksjonsresultatet og hva som blir brukt av de ulike produksjonsfaktorer. Samtidig inngår industristatistikken i et større statistikk-system som skal dekke landets samlede økonomiske virksomhet og som særlig kommer til uttrykk i nasjonalregnskapet. I et slikt integrert system vil den statistikk som nyttes være utarbeidd på grunnlag av oppgaver som innhentes fra ulike statistiske enheter, f.eks. lokal enhet, bedrift, foretak eller konsern. Både av hensyn til geografiske inndelinger og til en mest mulig ensartet næringsgruppering av industrivirksomheten, kan det være nødvendig å dele de enkelte foretak (firma, selskap o. likn.) opp i lokale enheter som igjen kan deles opp i bedrifter.

For å kunne dra full nytte av statistikk som tildels dekker samme område, men hvor oppgaveenhetene er forskjellige, må tallene gis på en slik måte at det er mulig å knytte forbindelsen mellom de tall som blir gitt på de ulike enhetsnivåer, f.eks. mellom oppgavene for de enkelte bedrifter i et foretak og de oppgaver som gis for hele foretaket under ett.

Slik som industristatistikken har vært utarbeidd hittil har en ikke tatt sikte på å innhente oppgaver som viser totalresultatet av all økonomisk virksomhet i bedriften, men innskrenket seg til oppgaver som gjelder selve industrivirksomheten og salg av handelsvarer. Driftsinntekter som vedrører annen virksomhet er således ikke med. På kostnadssiden er det en rekke kostnader som ikke kommer med i industristatistikken, vesentlig på grunn av at de som regel bare blir registrert for foretaket som helhet og derfor ikke kan spesifiseres på de

enkelte bedrifter i flerbedriftsforetakene. Til nasjonalregnskapet trenger en imidlertid disse oppgavene. Gjennom regnskapsstatistikken for store industriforetak som Byrået satte igang for noen år siden, har en fått et noe bedre grunnlag å bygge på for beregning av disse kostnadene. På grunn av manglende sammenkobling mellom spørsmålene til industristatistikken og regnskapsstatistikken er det imidlertid vanskelig å få oppgavene til å henge sammen.

For å få bedre sammenheng mellom industristatistikk og regnskapsstatistikk og bedre grunnlag for beregning av de enkelte industribransjers bidrag til bruttonasjonalproduktet, eierinntektene osv. har Byrået arbeidet en tid med planer om en viss omlegging av industristatistikken. Omleggingen tar først og fremst sikte på å utvide spørsmålene om produksjon og vareinnsats m.v. slik at det vil bli lettere å få oppgavene på de enkelte bedriftsskjemaer til å henge sammen med de regnskapsoppgaver som kan gis for hele foretaket under ett. Samtidig vil flerbedriftsforetakene bli bedt om å gi totaltall for hele foretaket på et samleskjema. Dermed vil en bli sikret mot å miste oppgaver over eventuell virksomhet som ikke kommer med på bedriftsskjemaene.

Videre vil en på en systematisk måte søke å få klarlagt bedriftenes muligheter til å gi oppgaver slik at vi ikke ber om å få svar på spørsmål som bedriftene ikke har mulighet til å besvare.

Som et ledd i dette planleggingsarbeidet har vi funnet det nødvendig å teste våre skjemaforslag gjennom en prøveundersøkelse, før den endelige omleggingen settes iverk. Prøveundersøkelsen vil bare omfatte et mindre utvalg av foretak og Deres foretak er et av de som er trukket ut til å være med i utvalget.

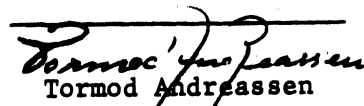
Dette utvalget er trukket på en slik måte at bedriftene som er kommet med utgjør et representativt utvalg av alle industribedrifter i Norge. Ved å spørre et lite utvalg av bedrifter kan Byrået holde utgiftene i forbindelse med planleggingsarbeidet nede. Jo mindre utvalg en trekker dessto større betydning er det at alle de spurte bedriftene svarer, slik at undersøkelsen gir oss et riktig bilde av de faktiske forholdene.

En del av spørsmålene i prøveundersøkelsen er lik de spørsmål vi stilte i den ordinære Industristatistikken for 1970 som De allerede har sendt inn. Vi vil likevel be om at også disse spørsmålene besvares på nytt, i den sammenheng vi nå har angitt. Spørsmålssammenhengen og formuleringene vil utvilsomt kunne ha betydning for utfyllingen.

Vi håper De vil være vennlig å fylle ut de tilsendte skjemaer på en samvittighetsfull måte. Dersom De har kommentarer å gi til enkelte av spørsmålene vil en være takknemlig for å få disse tilsendt enten ved notater direkte på skjemaene, eller på et særskilt ark.

På forhånd takk for velvillig bistand.

Petter Jakob Bjerre

Tormod Andreassen

Statistisk Sentralbyrå
Dronningensgt. 16, Oslo-Dep, Oslo 1
tlf. 41 38 20, 41 36 60

INDUSTRISTATISTIKK

Rettledning for utfylling av skjemaene for
prøveundersøkelsen for industristatistikken

Generelle merknader

Det skal gis oppgaver for hver enkelt bedrift samt for foretaket totalt. Foretak som består kun av en bedrift fyller imidlertid ut bare et felles bedrifts- og foretaksskjema. Flerbedriftsforetak fyller ut et bedriftsskjema for hver enkelt bedrift og hjelpeavdeling samt et foretaksskjema som inkluderer opplysninger om hovedkontoret (hvis hovedkontoret ikke er skilt ut som egen bedrift). Virksomheter som et foretak (firma, selskap o.l.) driver på lokalt atskilte områder, f.eks. i forskjellige kommuner, blir regnet som særskilte bedrifter. I alminnelighet er også foretak som på samme lokalt avgrensede område driver virksomhet i ulike næringsgrupper, delt i flere bedrifter. Dersom et flerbedriftsforetak ikke har tilstrekkelig grunnlag i regnskaper, interne statistikker eller notater til å fordele foretakets samlede sysselsetting, produksjon, vareforbruk osv. på de enkelte bedrifter, må fordelingen foretas etter beste skjønn. Eventuell sysselsetting, produksjon, vareforbruk osv. som er felles for alle bedriftene og som det er helt umulig å fordele tas med på foretaksskjemaet. I foretaksskjemaet for flerbedriftsforetakene er det ønskelig at summen av tallene i de enkelte bedrifts- og hjelpeavdelings-skjemaene pluss ufordelt produksjon og vareforbruk osv. er avstemt mot foretakets regnskapstall.

Hvert foretak får tilsendt ett eller flere skjemasett. Hvert skjemasett består av to typer skjemaer: a) Hovedskjema og b) Tilleggs-skjema. Hjelpeavdelingene fyller bare ut type a. Antall skjema flerbedriftsforetakene fyller ut avhenger av hvor mange bedrifter og hjelpeavdelinger foretaket består av. Grunnen til at vi nå ber om å få til dels tilsvarende oppgaver som i den ordinære industristatistikk for 1970 er at spørsmålene der ikke er stilt opp i den sammenheng vi nå ønsker å få fram. Spørsmålssammenhengen og formuleringene vil utvilsomt ha betydning for utfyllingen.

Denne prøveundersøkelsen omfatter bare bergverksdrift og industri. Foretak som har bedrifter i andre næringer behøver derfor ikke fylle ut de vedlagte skjemaene for bedriftene i disse andre næringene hvis ikke foretaket mener det er grunn til å endre på de allerede innsendte oppgavene. Vi sender med skjemaene for bedrifter i andre næringer enn industri og bergverk til de foretak det gjelder for at de bedre skal kunne se helheten i denne omlagte foretaks- og bedriftsstatistikk.

Nytten av prøveundersøkelsen avhenger av hvor raskt skjemaene returneres i utfylt stand. Byrået vil svært gjerne besvare eventuelle

spørsmål i forbindelse med utfyllingen av skjemaene.

Føres det internt særregnskap eller særoversikt for visse deler av foretaket som ikke er skilt ut som egen bedrift, skal de forskjellige poster i dette særregnskepet fordeles i overensstemmelse med skjemaets spesifikasjoner. Resultatposter godtas ikke.

Faller ikke våre bedriftsoppdelinger sammen med foretakets egne, vil vi gjerne ha opplysninger om dette, jfr. pkt. 7 på Tilleggsskjemaet.

Skjematypene

Hovedskjema

1. Sysselsetting

Ta med alle som arbeider i bedriften, også midlertidig fraværende på grunn av sykdom, ferie, arbeidskonflikt o.l. Ta ikke med fraværende på grunn av militærtjeneste.

1.1. Medeiere i aksje- eller andelsselskap som arbeider i bedriften skal ikke være med her, men under pkt. 1.2 eller pkt. 1.3. Det samme gjelder familiemedlemmer til eiere av enkeltmannsfirma eller ansvarlig selskap når de har fast avtalt lønn.

1.2. Ta med ansatte bedriftsledere (dirketører, disponenter, ansatte styremedlemmer etc.), tekniske funksjonærer, kontorfunksjonærer, salgsfunksjonærer og arbeidsledere, unntatt arbeidende formenn. Selgere, revisorer, regnskapsførere o.l. tas bare med dersom de er pliktig syke-trygdet gjennom bedriften.

På foretaksskjemaet til flerbedriftsforetakene regnes gjennomsnittlig sysselsetting ut på samme måte som anvist på bedriftsskjemaet (Pkt. 1.5).

1.3. Ta med alle ansatte arbeidere, også arbeidende formenn, transportarbeidere, visergutter og -piker, avisbud, vaktmestere og vaskehjelp.

2. Lønn Oppgi samlet lønn til alle ansatte før fradrag av skatter, trygdepremier, pensjonspremier o.l. Ta også med provisjoner til ansatte selgere og reisende, verdi av naturalytelser og fri trygdekasse, feriepenge, lønn under sykdom (fratrasket sykepenge som bedriften har beholdt), militærtjeneste og annet fravær, tantieme og gratialer.

Ta ikke med pensjoner, arbeidsgivers bidrag til bedriftspensjonskasse, arbeidsgivers andel av trygdepremier, erstatninger, godtgjorte kost- og reiseutgifter, utgifter til arbeidsklær o.l. Godtgjørelse til eiere av enkeltmannsfirma eller ansvarlig selskap og til familiemedlemmer uten fast lønn tas heller ikke med.

4. Forbruk av varer og tjenester og kjøp av handelsvarer

Inngående merverdiavgift skal ikke være med i noen av tallene under avsnitt 4. Eventuelle prisutjæmningsavgifter og andre avgifter som bedriften betaler, skal heller ikke være med hvis det ikke er knyttet noen

motytelse til avgiften som f.eks. er tilfelle for vannavgift, renovasjonsavgift etc. Tilskott som bedriften mottar, skal ikke trekkes fra.

Utgifter til transport - unntatt transport med eget mannsakp og materiell - til assurance, ilandbringelse, spedisjon, toll o.l. skal være inkludert.

I skjemaene som flerbedriftsforetakene fyller ut taes også interne leveranser, dvs. varer og tjenester fra bedrifter i eget foretak med.

4.1. Råstoffer m.v. Ta med råstoffer og hjelpestoffer som er brukt i bedriften eller som er levert til andre for leiebearbeiding, også mellomprodukter som er mottatt fra andre bedrifter i foretaket. Råstoffer m.v. som er mottatt fra andre for leiebearbeiding (jfr. pkt. 5.4.) skal ikke være med.

Hjelpestoffer er alle varer som brukes i produksjonen, men som vanligvis ikke regnes som råstoff, brensel eller emballasje. Ta derfor med varer som sprengstoff, smøreolje og -fett, pussemidler og rekvisita, verktøy, apparater m.v. som er tatt i bruk i året og som normalt ikke varer med enn et år. Verktøy og apparater m.v. som tas med her, må ikke samtidig tas med under avsnitt 10 Investering. Driftsmateriell som vaske- og rengjøringsmidler, toalett- og sanitærartikler, vedlikeholdsrekvisita tas ikke med her, men under pkt. 4.10.

4.2. Brensel m.v. Oppgi forbruket til innkjøpsverdi. Ta ikke med brensel og elektrisk kraft til oppvarming m.v. av arbeider- og funksjonær-boliger. Elektrisk kraft fra eget verk som det normalt blir sendt inn særskilt skjema for, skal verdsettes etter samme pris på skjemaet for industristatistikk som på skjemaet for elektrisitetsstatistikk. For kraft fra eget verk som det ikke skal fylles ut særskilt skjema for, skal bare mengdetallet føres opp.

4.10. Driftsutgifter ikke tatt med ovenfor. Her samler en sammen alle de øvrige driftsutgifter som henholdsvis foretaket (dvs. fellesutgifter) eller bedriften har hatt ifølge årsregnskapet. Her medtas derfor bl.a. alle administrasjons- og kontorutgifter som ikke er tatt med før; provisjoner til fremmede firmaer eller til personer som ikke er ansatt i foretaket; utgifter til konsulent - og annen sakkyndig hjelp; honorarer til styremedlemmer og andre. Finansielle utgifter og avskrivninger tas ikke med. Heller ikke forsikringspremier tas med.

4.14. Her taes bare med eventuelle interne leveranser mellom bedrifter i eget foretak som er tatt med under punktene 4.1. - 4.11.

5. Produksjon m.v.

Utgående merverdiavgift på varer og arbeid skal ikke være med i noen av tallene under avsnitt 5, mens andre avgifter som bedriften betaler til det offentlige skal være inkludert. Tilskott som bedriften mottar, skal ikke være med.

5.1. Ta med alle varer, også biprodukter, som er produsert i året for salg eller for levering til andre bedrifter i foretaket, uansett om varene

er solgt eller levert i året eller om de er lagt på lager. Ta også med varer som er leieprodusert i andre bedrifter.

Salgsverdien oppgis etter prisene på produksjonsstedet (ab fabrikk), inklusive verdi av emballasje og transport med bedriftens eget mannskap og materiell, men eksklusive andre utgifter til transport, assurance m.v. Rabatter og retur av varer og emballasje skal være trukket fra. Om behandlingen av avgifter og tilskott, se ovenfor.

Leveranser fra en bedrift til en annen i samme foretak (f.eks. mellom trykkeri og forlag og mellom industribedrift og utsalg) skal være med under produksjon (eventuelt omsetning) på skjemaet for den leverende bedrift og under vareforbruk (eventuelt innkjøp på skjema for den mottakende bedrift). Dersom foretaket ikke nytter interne avregningspriser for slike leveranser, må varene vurderes til markedsverdi, eller om denne ikke er kjent (for varer som ikke selges av foretaket) til selvkost pluss normal fortjeneste. Verdi av leveranser, f.eks. fra produksjonsbedrift til utsalg tilhørende samme foretak, kan beregnes som salgsverdi med fradrag for bruttodetaljhandelsavanse.

5.2. Reparasjonsarbeid. Her oppgis opptjent godtgjørelse, eksklusive merverdiavgift, for reparasjonsarbeid utført etter oppdrag fra kunder (inkl. betaling for råstoffer som bedriften har holdt). Utgifter til reparasjonsarbeid utført på bedriftens egne bygninger, maskiner o.l. skal ikke tas med her, men under pkt. 5.11.

5.8. Byrået skal bruke opplysningene om fordelingen av bruttoproduksjonsverdien bl.a. til å beregne merverdiavgift på løpet årets produksjon. For varer som er produsert, men ikke solgt i året, kan fordelingen foretas skjønnsmessig.

5.10. Egen produksjon av varige driftsmidler som skal leies ut tas med under pkt. 5.1.

6. Lager

(Inkl. i avsnitt 4 på hovedskjema for foretak.) Skal også omfatte lager i utlandet av ikke solgte varer. Ta ikke med betalinger til underleverandører for ikke ferdige varer. Trekk ikke ifra beholdninger for varer i arbeide eventuelle beløp som er mottatt fra kunder, hovedentreprenører o.l.

Tilleggsskjema

En ønsker med dette skjema å få klarlagt det datagrunnlag henholdsvis foretakene og bedriftene bygger sine oppgaver til Byrået på. En vil på den måten få en bedre oversikt over kvaliteten av de oppgavene som samles inn. Oppgavegiverne bes derfor svare nøyaktig på disse spørsmålene.

I Hovedskjemaet har en bedt om at visse vurderingsregler følges, her i Tilleggsskjemaet vil en ha kartlagt om oppgavegiverne faktisk har fulgt disse anvisningene eller om de av spesielle årsaker har sett seg nødtvunget til å benytte andre vurderingsregler. Det er svært viktig for Byrået å få vite i hvilken grad oppgavegiverne er istand til å følge de gitte anvisningene.

**Prøveundersøkelse
 Industristatistikk 1970**

Hovedskjema. Bedrifter

Les nøye gjennom rettleddningen for utfylling av skjemaet

Bedriftens navn	Kontoradresse
Foretakets navn	Kontoradresse
Eierens navn	Kontoradresse
Beliggenhet av fabrikk, verksted o.l. Kommune	Fylke

1. SYSSELSETTING		2. LØNN	
1. Eiere av enkeltmannsfirma eller ansvarlig selskap og familiemedlemmer uten fast lønn som daglig arbeider i bedriften	Gj.snittlig antall	Samlet utbetalt lønn i året, inkl. feriepenger, betaling for bevegelige helligdager og lønn under sykdom	
2. Funksjonærer		1. Funksjonærer	1000 kr.
3. Arbeidere (ekskl. hjemmearbeidere) på bedriftens lønningsliste siste lønningsdag i:		2. Arbeidere (unntatt hjemmearbeidere)	
Februar _____		3. Hjemmearbeidere	
April _____		4. Utbetalt lønn i alt	
Juni _____		3. SOSIALE UTGIFTER	
September _____			
November _____			
Sum _____		1. Tvungne utgifter i henhold til lov (Tvungne utgifter i henhold til avtale og overenskomster tas med under pkt. 2)	1000 kr.
4. Gjennomsnittlig antall arbeidere (sumtall ovenfor delt på 5 uten desimaler)		2. Frivillige utgifter til fordel for de ansatte i bedriften	
5. Sysselsatte i alt (1+2+4)		3. Sosiale utgifter i alt	
6. Timeverk i året utført av arbeidere tatt med under pkt. 3	Timeverk		

FORBRUK AV VARER OG TJENESTER OG KJØP AV HANDELSVARER		5. PRODUKSJON AV VARER OG TJENESTER, SALG AV HANDELSVARER M.V.	
Råstoffer og hjelpestoffer som blir brukt direkte i forbindelse med produksjonsprosessen og som ikke inngår i noen av postene nedenfor	1000 kr.	1. Salgsverdi av varer produsert for egen regning i året, inkl. varer leieprodusert hos andre (ekskl. merverdiavgift men inkl. andre offentlige avgifter; fratrukket returer, rabatter o.l.)	1000 kr.
Brensel, drivstoffer og elektrisk kraft		2. Godtgjørelse for reparasjonsarbeid utført for kunder (inkl. for andre bedrifter i eget foretak), medregnet deler og materialer som bedriften (ikke kunden) holder	
Innkjøpt ferdig emballasje og råstoff til produksjon av emballasje til eget bruk		3. Godtgjørelse for montering eller installasjon hos andre av egne produkter eller innkjøpte handelsvarer	
Andre varer brukt i året som driftsmateriell, materialer til egne byggearbeider, kontormateriell, matvarer til egne kantiner og verneutstyr		4. Godtgjørelse for leiearbeid utført for andre (bearbeiding av råstoffer som kundene holder). Verdien av eventuelle materialer som bedriftene holder skal tas med	
Innkjøp av handelsvarer (varer som selges uten videre bearbeiding i bedriften)		5. Godtgjørelse for annet arbeid utført i året. Her tas med provisjonsinntekter, godtgjørelse for konsulentarbeid, salg fra egne kantiner, inntekt av frakttjenester utført for andre osv. Ta ikke med renter og dividender, patent- og lisensinntekter o.l. finansielle inntekter. Leieinntekter tas med under pkt. 5.12 og 5.13	
Godtgjørelse til andre bedrifter for reparasjon av bygninger, anlegg, maskiner, transportmidler og andre varige driftsmidler som bedriften eier eller disponerer			
Godtgjørelse til andre bedrifter for utført leiearbeid (bearbeiding av råmaterialer som oppgavegiveren holder). Ta også med godtgjørelse til andre bedrifter for spesialarbeid utført på produkter framstilt av oppgavegiveren (f.eks. betaling for arbeid satt bort til underentreprenører i forbindelse med bygging av skip)		6. Salg av innkjøpte handelsvarer	
		7. Sum 1-6	
		8. 1. For direkte levering til utenlandske kjøpere, dvs. eksport 2. For levering til andre bedrifter i eget foretak	
		Av dette: 3. Fritatt for utgående merverdiavgift av andre grunner 4. Avgiftspliktig etter lov om merverdiavgift	
Utgifter til leie av bygninger og anlegg			
Utgifter til leie av maskiner, transportmidler og andre varige driftsmidler		9. Verdi av bygge- og anleggsarbeider på egne bygg og anlegg (inkl. materialer som bedriften holder) utført i året med bedriftens egne ansatte. (Beløpet tas også med under avsnitt 10, kolonnen for "Anskaffet".) Ordinært reparasjons- og vedlikeholdsarbeid tas ikke med her, men under pkt. 5.11	
Driftsutgifter ikke tatt med ovenfor som reklame, telefon, porto, representasjon osv. Ta med betaling for "know-how", prosjekteringsarbeide, forsknings- og utviklingsarbeide, regnskapsarbeide og honorarer for arbeid ikke tatt med annet sted. Ta ikke med forsikringspremier på varige driftsmidler, finansielle utgifter (gjeldsrenter, agio), patent- og lisensutgifter, skatter o.l.		10. Verdi av maskiner og utstyr produsert til eget bruk i året med bedriftens egne ansatte. (Beløpet tas også med under avsnitt 10, kolonnen for "Anskaffet".)	
		11. Verdi av reparasjons- og vedlikeholdsarbeid på egne bygninger, maskiner, anlegg og andre varige driftsmidler utført i året med bedriftens egne ansatte inkl. materialer og deler som bedriften holder. (Beløpet tas også med under avsnitt 10, kolonnen for "Reparasjonsutgifter".)	
Sum spesifiserte kostnader (postene 1-10)			
		12. Bruttoinntekt ved utleie av bygninger og anlegg	
Av dette varer og tjenester mottatt fra andre bedrifter i eget foretak		13. Bruttoinntekt ved utleie av maskiner, transportmidler og andre varige driftsmidler	

6. LAGER AV VARER SOM BEDRIFTEN EIER			9. FORBRUK AV BRENSSEL, DRIVSTOFF OG ELEKTRISK KRAFT				
Råstoffer, brensel, emballasje og varer til egne byggearbeider vurdert til gjenanskaffelsespriser, dvs. til innkjøpspriser for vedkommende varer ved henholdsvis årets begynnelse og slutt	Ved årets begynnelse 1000 kr.	Ved årets slutt 1000 kr.	Totalverdien av de varer som er ført opp her skal stemme med verdien ført opp under pkt. 4.2.				
				Nr.	Enh.	Mengde	Verdi 1000 kr.
Varer i arbeid vurdert til selvkost tillagt forventet fortjenesteandel			1. Steinkull og briketter	42701900	t		
Innkjøpte handelsvarer vurdert til salgspriser			2. Koks og halv-koks av kull	42704900	"		
Egne produkter vurdert til salgspriser			3. Ved, brenselbriketter, treavfall	44401101	m ³ l.m		
Varelager i alt (1+2+3+4)			4. Bensin	42710201	l		
Av dette varer som befinner seg utenfor landets grenser			5. Petroleum	42710400	t		
7. AVGIFTER TIL STATEN			6. Fyringsolje nr.1 (solarolje og autodiesel)	42710551	"		
Utgående merverdiavgift	Nr. 94100000	1000 kr.	7. Fyringsolje nr.2 (dieselolje)	42710551	"		
Fradragsberettiget inn- gående merverdiavgift	94200000		8. Fyringsolje nr. 3	42710511	"		
Investeringsavgift	94300000		9. Tunge fyringsoljer (nr. 4 og høyere)	42710551	"		
Andre avgifter (oppgi hvilke)	94910000		10. Damp	42201209			
	94910000		11. Gass	42705005	m ³		
8. TILSKOTT FRA STATEN (OPPGI HVILKE)			12. Annet brensel				
	Nr. 95800000	1000 kr.	13. Leid elektrisk kraft	42717001	1000 kWh		
	95800000		14. Elektrisk kraft fra egne verk	42717002	"		
			15. I alt (jfr. pkt. 4.2)	-	-	-	

10. INVESTERING

kolonnen "Anskaffet" skal en ta med alle varige driftsmidler, nye eller brukte, som er anskaffet i året uten hensyn til om disse er aktivert på en kapitalkonto eller er ført til utgift på årets regnskap. Som varige regnes alle driftsmidler som har en brukstid på 1 år eller mer. I kolonnen "Solgt" skal en føre opp salgsverdien av ventuelle driftsmidler solgt i året og i kolonnen "Reparasjonsutgifter" utgifter til reparasjon og vedlikehold av arige driftsmidler, inkl. lønninger og sosiale utgifter til eget reparasjons- og vedlikeholdspersonale.

Driftsmidlets art	Nr.	Anskaffet i året 1000 kr.	Solgt i året 1000 kr.	Reparasjons- utgifter i året 1000 kr.
Maskiner (inkl. industriovner), apparater og deler (inkl. montasje), samt verktøy og redskap som nyttes gjennom minst 1 år	97130000			
Motorkjøretøyer	97140000			
Bedriftsjernbaner, taubaner, transportkraner og andre transportmidler (inkl. montasje)	97150000			
Inventar, kontormaskiner	97160000			
Boliger for egne funksjonærer og arbeidere (ekskl. tomteverdi)	97220000			
Sosiale velferdsanlegg innenfor og utenfor bedriftsområdet (ekskl. tomteverdi)	97230000			
Fabrikk-, lager- og kontorbygg (ekskl. tomteverdi og sosiale velferdsanlegg)	97240000			
Andre industrielle anlegg f. eks. veier, gater, kaier, siloer (ekskl. verdi av grunn)	97250000			
Verdi av grunn og andre naturherligheter som vannfall o.l.	97260000			
I alt	-			

Statistisk Sentralbyrå

Dronningstgt. 16, Oslo
Postadr. Oslo-Dep., Oslo 1
Tlf. *41 38 20, 41 36 60

Prøveundersøkelse
Industristatistikk 1970

Hovedskjema. Foretak

Konfidensielt

Frist for innsending
29. oktober 1971

Les nøye gjennom rettledningen før utfyllingen av skjemaet

En skal på dette skjema ta med foretakets samlede innkjøp, forbruk og lager; omsetning og produksjon; investering, avgifter og tilskott. Oppgavene skal gis selv om de helt eller delvis er tatt med på de skjemaer som foretaket har fylt ut for sine bedrifter og hjelpeavdelinger.

Foretakets	navn	kontoradresse
Hovedkontorets beliggenhet	kommune	fylke
Beliggenhet av bedrifter, fabrikker, verksted o.l. som ikke er dekket av de tilsendte bedriftsskjemaer	kommune	fylke
	kommune	fylke
	kommune	fylke
	kommune	fylke
	kommune	fylke

1. SYSSELSETTING

Foretakets totale gjennomsnittlige sysselsetting i 1970. Ta med både arbeidere (ekskl. hjemmearbeidere), funksjonærer og eiere (jfr. pkt. 1.5 på bedriftsskjemaene)

	Antall
5. Tatt med på skjemaene for de bedrifter eller hjelpeavdelinger som foretaket har gitt særskilte oppgaver for	
6. Personer sysselsatt i foretaket, men ikke tatt med på noe annet skjema	
7. Sysselsatte i alt (5 + 6)	

2. LØNN

Ta med samlet utbetalt lønn i året, inkl. feriepenger, betaling for bevegelige helligdager etc., men før fradrag for skatter og trygdepremier. Ta også med feriepenger, provisjoner, godtgjørelser til ansatte selgere og reisende og verdi av naturalytelser som fritatt hus, bil osv. (jfr. pkt. 2.4 på bedriftsskjemaene)

4. Tatt med på skjemaene for de bedrifter eller hjelpeavdelinger som foretaket har gitt særskilte oppgaver for	1000 kr.
5. Lønn til ansatte i foretaket som ikke er tatt med på noe annet skjema	
6. Lønn i alt (4 + 5)	

4. INNKJØP, VAREBEHOLDNING OG FORBRUK
AV VARER OG TJENESTER

Inkl. det som er tatt med på bedrifts- og hjelpeavdelingskjemaene

	1. Innkjøp av varer og tjenester vurdert til innkjøps- pris	2. Varebehold- ning ved årets be- gynnelse vurdert til gjenanskaf- felsespris (innkjøps- og salgspris ved årets begynnelse)	3. Varebehold- ning ved årets slutt vurdert til gjenanskaf- felsespris (innkjøps- og salgs- pris ved årets slutt)	4. Forbruk av varer og tjenes- ter i løpet av året, dvs. normalt kolonne 1+2-3l)
1. Råstoffer og hjelpestoffer som blir brukt i en produksjonsprosess og som ikke inngår i noen av postene nedenfor	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
2. Brensel, drivstoff og elektrisk kraft				
3. Ferdig emballasje og råstoff til produksjon av emballasje til eget bruk				
4. Andre varer bruk i året som driftsmateriell, materialer til egne byggearbeider, kontormateriell, matvarer til egne kantiner og verneutstyr				
5. Handelsvarer (varer som selges uten videre bearbeiding)				-
6. Godtgjørelse til andre foretak for reparasjon av bygninger, anlegg, maskiner, transportmidler og andre varige driftsmidler som foretaket eier eller disponerer		-	-	-
7. Godtgjørelse til andre foretak for utført leiearbeid (bearbeiding av råmaterialer som oppgavegiveren holder). Ta også med godtgjørelse til andre foretak for spesialarbeid utført på produkter framstilt av oppgavegiveren (f.eks. betaling for arbeid satt bort til underentreprenører i forbindelse med bygging av skip)		-	-	-
8. Utgifter til leie av bygninger og anlegg		-	-	-
9. Utgifter til leie av maskiner, transportmidler og andre varige driftsmidler		-	-	-
10. Driftsutgifter ikke tatt med ovenfor slik som reklame, telefon, porto, reparasjon osv. Ta med betaling for "know-how", prosjekteringsarbeide og annet konsulentarbeide, forsknings- og utviklingsarbeide, regnskapsarbeide og honorarer for arbeid ikke tatt med annet sted. Ta ikke med forsikringspremier for varige driftsmidler, finansielle utgifter (gjeldsrenter, agio etc.), patent- og lisensutgifter, skatter o.l.		-	-	-
11. Varer i arbeid, inkl. halvfabrikata framstilt i en av foretakets bedrifter, men som er lagt inn på felles lager for senere videreforedling i en av de andre bedriftene i foretaket (vurdert til salgspris, dvs. selvkost pluss forventet fortjenesteandel)	-			-
12. Egne produkter (vurdert til salgspris)	-			-
13. Sum spesifisert innkjøp, varebeholdning og forbruk (Postene 1-12)				
14. Av dette interne leveranser		-	-	-

1) Eventuell differanse vil skyldes periodisering og ulik prisvurdering.

5. PRODUKSJON OG OMSETNING
AV VARER OG TJENESTER

Inkl. det som er tatt med på bedrifts- og hjelpeavdelingskjemaene.
(Varer som er produsert og omsatt i samme året er produksjon lik omsetning)

	1. Produksjon av varer og tjenester vurdert til salgspris	2. Omsetning av varer og tjenes- ter m.v.1)
1. Varer produsert for egen regning, inkl. varer leieprodusert hos andre (ekskl. merverdiavgift men inkl. andre offentlige avgifter; fratrukket returer, rabatter o.l.)	1000 kr.	1000 kr.
2. Reparasjonsarbeide utført for kunder medregnet deler og materialer som foretaket (ikke kunden) holder		
3. Montering eller installasjon hos andre av egne produkter eller innkjøpte handelsvarer		
4. Leiearbeid utført for andre (bearbeiding av råstoffer som kunden holder). Verdien av eventuelle materialer som foretaket holder skal tas med		
5. Annet arbeid utført i året. Her tas med provisjonsinntekter, konsulentarbeid, salg fra egne kantiner, inntekt av frakttjenester utført for andre osv. Ta ikke med renter og dividender, patent- og lisensinntekter o.l. finansielle inntekter. Leieinntekter tas med under pkt. 5.12 og 5.13.		
6. Innkjøpte handelsvarer	-	
7. Sum 1-6		
8. 1. For direkte levering til utenlandske kjøpere, dvs. eksport	-	
Av dette: 2. Interne leveranser	-	
3. Fritatt for utgående merverdiavgift av andre grunner	-	
4. Avgiftspliktig etter lov om merverdiavgift	-	
9. Verdi av bygge- og anleggsarbeider på egne bygg og anlegg, inkl. materialer som foretaket holder, utført i året med foretakets egne ansatte. (Beløpet skal også tas med under avsnitt 10, kolonnen for "Anskaffet". Ordinært reparasjons- og vedlikeholdsarbeid tas ikke med her men under pkt. 5.11		-
10. Verdi av maskiner og utstyr produsert til eget bruk i året med foretakets egne ansatte. Beløpet skal også tas med under avsnitt 10, kolonnen for "Anskaffet"		-
11. Verdi av reparasjons- og vedlikeholdsarbeid på egne bygninger, maskiner, anlegg og andre varige driftsmidler utført i året med foretakets egne ansatte, inkl. materialer og deler som foretaket holder. Beløpet skal også med under avsnitt 10, kolonnen for "Reparasjonsutgifter"		-
12. Bruttoinntekt ved utleie av bygninger og anlegg		
13. Bruttoinntekt ved utleie av maskiner, transportmidler og andre varige driftsmidler		

1) Normalt lik produksjon(kolonne 1)pluss nedgang i eventuelt varelager. Eventuelle avvik vil skyldes periodiseringer og ulik prisvurdering.

7. AVGIFTER FOR HELE FORETAKET

	Nr.	1000 kr.
1. Utgående merverdiavgift for hele foretaket	94100000	
2. Fradragsberettiget inngående merverdiavgift	94200000	
3. Investeringsavgift	94300000	
4. Andre avgifter (oppgi hvilke) inkl. de som er tatt med på bedrifts- og hjelpeavdelings-skjemaene	94910000	
	94910000	
	94910000	

8. TILSKOTT

Inkl. de som er tatt med på bedrifts- og hjelpeavdelingsskjemaene. (Oppgi hvilke)

	Nr.	1000 kr.
	95800000	
	95800000	
	95800000	

10. INVESTERING M.V.

Inkl. de som er tatt med på bedrifts- og hjelpeavdelingsskjemaene

I kolonnen "Anskaffet" skal en ta med alle varige driftsmidler, nye eller brukte, som er anskaffet i året uten hensyn til om disse er aktivert på en kapitalkonto eller ført til utgift på årets regnskap. Som varige regnes alle driftsmidler som har en brukstid på 1 år eller mer. I kolonnen "Solgt" skal en føre opp salgsverdien av eventuelle driftsmidler solgt i året og i kolonnen "Reparasjonsutgifter" utgifter til reparasjon og vedlikehold av varige driftsmidler, inkl. lønninger og sosiale utgifter til eget reparasjons- og vedlikeholdspersonale.

Driftsmidlets art	Nr.	Anskaffet i året	Solgt i året	Reparasjonsutgifter i året
		1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
1. Maskiner (inkl. industrioovner), apparater og deler (inkl. montasje), samt verktøy og redskap som nyttes gjennom minst 1 år	97130000			
2. Motorkjøretøyer	97140000			
3. Bedriftsjernbaner, taubaner, transportkraner og andre transportmidler (inkl. montasje)	97150000			
4. Inventar, kontormaskiner	97160000			
5. Boliger for egne funksjonærer og arbeidere (ekskl. tomteverdi)	97220000			
6. Sosiale velferdsanlegg innenfor og utenfor bedriftsområdet (ekskl. tomteverdi)	97230000			
7. Fabrikk-, lager- og kontorbygg (ekskl. tomteverdi og sosiale velferdsanlegg)	97240000			
8. Andre industrielle anlegg f.eks. veier, gater, kaier, siloer (ekskl. verdi av grunn)	97250000			
9. Verdi av grunn og andre naturherligheter som vannfall o.l.	97260000			
10. I alt	-			

statistisk Sentralbyrå
 Konningsgt. 16, Oslo-Dep., Oslo 1
 t. 41 38 20, 41 36 60

Konfidensielt

PRØVEUNDERSØKELSE

INDUSTRISTATISTIKK 1970

Tilleggsskjema. Foretak

Hvilket datagrunnlag har foretaket hatt å bygge på ved besvarelsen av de enkelte poster under Hovedskjemaets avsnitt 4, kolonne 1 Innkjøp av varer m.v.? (Sett kryss)

Datagrunnlag

Referansenummer til hovedskjema

4.1 4.2 4.3 4.4 4.5 4.6 4.7 4.10

1. En eller flere innkjøpskonti i forretningsregnskapet

1. Korrigert for lagerendring

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

2. Ikke korrigert for lagerendring

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

2. Tilvirknings- og/eller forbrukskonti i driftsregnskapet

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

3. Direkte bruk av innkjøpsfakturaer

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

4. Lagerbokføring

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

5. Annet materiale (Oppgi hva slags)

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Hvilket datagrunnlag har foretaket hatt å bygge på ved besvarelsen av de enkelte poster under Hovedskjemaets avsnitt 5, kolonne 1 Produksjon m.v.? (Sett kryss)

Datagrunnlag

Referansenummer til hovedskjema

5.1 5.2 5.3 5.4 5.5 5.6* 5.9 5.10 5.11

1. En eller flere salgskonti i forretningsregnskapet

1. Korrigert for lagerendring

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

2. Ikke korrigert for lagerendring

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

2. Intern salgsstatistikk

1. Korrigert for lagerendring

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

2. Ikke korrigert for lagerendring

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

3. Direkte bruk av salgsfakturaer

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

4. Tilvirkningskonti

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

5. Intern produksjonsstatistikk

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

6. Lagerbokføring

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

7. Annet materiale (Oppgi hva slags)

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

x Kolonne 2.

3. Hvordan er det oppførte varelager vurdert? (Sett kryss)

	Anskaffelses- pris eller kostpris	Gjenanskaffelses- pris eller dags- pris (salgspris)	Andre priser (opp- gi hva slag)
1. Råstoffer, brensel, emballasje m.v.	☐	☐	☐
2. Varer i arbeid	☐	☐	☐
3. Innkjøpte handelsvarer	☐	☐	☐
4. Egne produkter	☐	☐	☐

4. Hvilke vurderingsprinsipper er lagt til grunn ved fastsettelsen av verditallene i Hovedskjemaet under avsnitt 4 Innkjøp av råstoffer og hjelpestoffer og punkt 5.1 Produksjon av varer for egen regning? (Sett kryss i alle de aktuelle rutene)

Innkjøp m.v.		Produksjon m.v.	
1. Aktuelle innkjøpspriser	☐	1. Aktuelle salgpriser	☐
2. Gjennomsnittlige innkjøpspriser	☐	2. Gjennomsnittlige salgpriser	☐
3. Standardpriser	☐	3. Standardpriser	☐
4. Andre måter (oppgi hva slag)	☐	4. Andre måter (oppgi hva slag)	☐

7. Bemerkninger. Eventuelle supplerende opplysninger eller bemerkninger.

8. Eventuelle spørsmål fra Byrået kan rettes til

Navn:

Telefon:

PRØVEUNDERSØKELSE

INDUSTRISTATISTIKK 1970

Tilleggsskjema. Bedrifter

1. Hvilket datagrunnlag har bedriften hatt å bygge på ved besvarelsen av de enkelte poster under Hovedskjemaets avsnitt 4 Forbruk av varer m.v.? (Sett kryss)

Datagrunnlag	Referansenummer til hovedskjema							
	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.10
1. En eller flere innkjøpskonti i forretningsregnskapet								
1. Korrigert for lagerendring	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Ikke korrigert for lagerendring	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Tilvirknings- og/eller forbrukskonti i driftsregnskapet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Direkte bruk av innkjøpsfakturaer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Lagerbokføring	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Annet materiale (Oppgi hva slags)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2. Hvilket datagrunnlag har bedriften hatt å bygge på ved besvarelsen av de enkelte poster under Hovedskjemaets avsnitt 5 Produksjon m.v.? (Sett kryss)

Datagrunnlag	Referansenummer til hovedskjema								
	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	5.6	5.9	5.10	5.11
1. En eller flere salgskonti i forretningsregnskapet									
1. Korrigert for lagerendring	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Ikke korrigert for lagerendring	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Intern salgsstatistikk									
1. Korrigert for lagerendring	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Ikke korrigert for lagerendring	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Direkte bruk av salgsfakturaer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Tilvirkningskonti	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Intern produksjonsstatistikk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Lagerbokføring	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. Annet materiale (Oppgi hva slags)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3. Hvordan er det oppførte varelager vurdert? (Sett kryss)

	Anskaffelses- pris eller kostpris	Gjenanskaffelses- pris eller dags- pris (salgspris)	Andre priser (opp- gi hva slag)
1. Råstoffer, brensel, emballasje m.v.	☐	☐	☐
2. Varer i arbeid	☐	☐	☐
3. Innkjøpte handelsvarer	☐	☐	☐
4. Egne produkter	☐	☐	☐

4. Hvilke vurderingsprinsipper er lagt til grunn ved fastsettelsen av verditalle i Hovedskjemaets punkt 4.1 Forbruk av råstoffer og hjelpestoffer og punkt 5.1 Produksjon av varer for egen regning? (Sett kryss i alle de aktuelle ruter)

Forbruk	Produksjon
1. Aktuelle innkjøpspriser ☐	1. Aktuelle salgspriser ☐
2. Gjennomsnittlige innkjøpspriser ☐	2. Gjennomsnittlige salgspriser ☐
3. Standardpriser ☐	3. Standardpriser ☐
4. Andre måter (oppgi hva slags) ☐ -----	4. Andre måter (oppgi hva slag) ☐ -----

5. På hvilken måte blir verdisummen av de enkelte vareslag som er ført opp under egne punkter på spesialskjemaet som forbrukt eller produsert i året avstemt mot den totale verdien på hovedskjemaet av råstofforbruket ført opp under pkt. 4,1 og den totale salgsverdi av produksjonen ført opp under pkt. 5,1? (Sett kryss)

	Forbruk	Produksjon
1. Totalverdien bestemmes først på grunnlag av forretningsregnskapet eller annet materiale. Denne verdien fordeles deretter på de enkelte vareslag	☐	☐
2. Verditalle for de enkelte vareposter beregnes på grunnlag av registrerte mengdedata multiplisert med gjennomsnittspriser, standardpriser eller andre prissett. Summen av verdien for de enkelte vareposter føres deretter opp som total verdi på hovedskjemaet	☐	☐
3. Andre måter (oppgi hva slag) -----	☐	☐

6. Hvilket datagrunnlag har bedriften å bygge på når det skal gi mengdeoppgaver over forbruk eller produksjon av ulike vareslag? (Sett kryss)

	Forbruk	Produksjon
1. Intern forbruks/produksjonsstatistikk	☐	☐
2. Fakturabilag	☐	☐
3. Innkjøps/salgskonti	☐	☐
4. Lagerregnskap	☐	☐
5. Andre data (oppgi hva slag) -----	☐	☐

- . Bemerkninger. Eventuelle supplerende opplysninger eller bemerkninger til skjemaene.

Eventuelle spørsmål fra Byrådet kan rettes til

Navn:

Telefon:

EN SAMMENLIKNING AV OPPGAVER GITT TIL INDUSTRISTATISTIKKEN, PRØVEUNDERSØKELSEN OG REGNSKAPSTATISTIKKEN

Foretak Næring Nr.	Industristatistikken 1000 kr.	Prøveundersøkelsen 1000 kr.	Regnskapsstatistikken 1000 kr.
1. Ekstern salgsverdi	5d ÷ 5f	5.7÷5.8.2, 5.12, 5.13	A31, A39, A431÷A8
2. +Egne invest.arbeider	10 (lønn)	5.9 - 5.11	A34, B51, B52
3. =Bruttoprod.verdi ¹⁾			
4. Vare- og tjenesteinnsats	6e÷6f, 6h	4.11÷4.12 ³⁾	A3, A7, A9, A11, A231 + varelagerøkn.
5. Bearbeidingsverdi ¹⁾ 3÷4			
6. Lønn, utbetalt + sosiale utgifter	3a, b, c 33 ²⁾)	2.4 3.3	A4, A5, B52 A6
7. Lønn i alt			
8. Indirekte skatter	8a, ÷ b, c, d	7.1÷7.2, 7.3, 7.4	B48÷B49, B50, A21
9. Tilskott	9	8	A42
10. Eierinntekt 5÷7			
11. Anskaffet i alt	10	10.10. kol. 1	D62, D63, B51, B52
12. Rep. og vedlikehold	10	10.10. kol. 3	..
13. Salg av v.d.	..	10.10. kol. 2	B54

1) NB! Handelsvarer er inkludert.

2) Tall fra prøveundersøkelsen

3) Pkt. 4.14 på foretaksskjemaet.

SAMMENLIGNINGSSKJEMA

Enbedriftsforetak

Foretakets navn:

nr.:

Næring:

	Industristatistikspørsmål	Prøveundersøkelsesspørsmål	Industri- statistikk (1)	Prøve- under- søkelse (2)	Avvik (2)÷(1) (3)
Sysse- l- set- ting	3.a Eiere b Funksjonærer c Arbeidere - d Timeverk	1.1 Eiere 2 Funksjonærer 4 Arbeidere 5 Sysselsatte i alt 6 Timeverk			
Lønn	4.a Funksjonærer b Arbeidere c Hjemmearbeidere - - - -	2.1 Funksjonærer 2 Arbeidere 3 Hjemmearbeidere 4 Lønn i alt 3.1 Tvungne sosiale utgifter 3.2 Frivillige sosiale utgifter 3.3 Sosiale utgifter i alt			
Forbruk av varer og tjen- ester m.v.	6.a Råstoffer og hjelpestoffer - - - b Brensel etc. c Emballasje d Leiearbeid h Handelsvarer - -	4.1 Råstoffer og hjelpestoffer 4 Driftsmateriell 6 Godtgjørelse, rep.arbeid 10 Driftsutgifter 2 Brensel etc. 3 Emballasje 7 Leiearbeid 5 Handelsvarer 8 Leie, bygg 9 Leie, maskiner			
Produk- sjon av varer og tjen- ester m.v.	5.a Salgsverdi, egen regning b Verdi av rep. for kunder - c Godtgjørelse for leiearbeid - h Handelsvarer - - - - -	5.1 Salgsverdi, egen regning 2 Godtgj. for rep. for kunder 3 Godtgj. for montering, install. 4 Godtgjørelse for leiearbeid 5 Godtgjørelse for annet arbeid 6 Handelsvarer 9 Verdi av egne bygg og anlegg 10 " " egenprod. maskiner 11 " " rep. og vedlikehold 12 Bruttoinnt., utleie, bygg 13 " " " " , maskiner			
Lager ved årets slutt	2.a Råstoff og handelsvarer, gjenanskaffelsespriser - b Varer under arbeid, gjen- anskaffelsespris ÷ fortjeneste c Egne produkter, gjen- anskaffelsespris ÷ fortjeneste	6.1 Råstoffer, gjenanskaffelses- priser 3 Handelsvarer, salgspriser 2 Varer i arbeid, selvkost + fortjenesteandel 4 Egne produkter, vurdert til salgspriser			
Inve- ster- ing m.v.	10. Anskaffelser i alt - 10. Reparasjoner og velikehold 10. herav lønn egne arbeidere	10. Anskaffelser i alt Salg av varige driftsmidler Reparasjoner og vedlikehold -			
Summer	5.a, b og c ÷ 6.a, b, c og d = Bearbeidingsverdi 4.a, b og c 2.a, b og c	5.1-5.5 og 5.9-5.13 ÷ 4.1-4.4 og 4.6-4.10 = Bearbeidingsverdi 2.4 og 3.3 6.1-6.4			

SAMMENLIKNINGSSKJEMA

Foretakets navn: _____

Flerbedriftsforetak - A

nr.: _____ næring: _____

Spørsmålene			Industristatistikken					Prøveundersøkelsen					Avvik
	Industristatistikken	Prøveundersøkelsen	Bed. 1	Bed. 2	Hjelpe- avd.	Bed. andre næringer	Totalt for foretaket	Bed. 1	Bed. 2	Hjelpeavd., bed. andre næringer 2.3+2.4 3.3	Sum for bedrifter	Totalt for foretaket, foretaksskjema	3-2
1	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	2.4	2	3.1	3.2		3.4	3	4
Sysse- l- set- ting	3.a Eiere	1.1 Eiere										-	
	b Funksjonærer	2 Funksjonærer										-	
	c Arbeidere	4 Arbeidere										-	
	-	5 Sysselsatte i alt										-	
	d Timeverk	6 Timeverk										-	
Lønn	4.a Funksjonærer	2.1 Funksjonærer										-	
	b Arbeidere	2 Arbeidere										-	
	c Hjemmearbeidere	3 Hjemmearbeidere										-	
	-	4 Lønn i alt										-	
	-	3.1 Tvungne sosiale utgifter										-	
	-	2 Frivillige sosiale utgifter										-	
	-	3 Sosiale utgifter i alt										-	
For- bruk av varer og tjen- ester m.v.	6.a Råstoffer og hjelpest.	4.1 Råstoffer og hjelpestoffer											
	-	4 Driftsmateriell											
	-	6 Godtgjørelse, rep.arbeid											
	-	10 Driftsutgifter											
	b Brensel etc.	2 Brensel etc.											
	c Emballasje	3 Emballasje											
	d Leiearbeid	7 Leiearbeid											
	h Handelsvarer	5 Handelsvarer											
-	8 Leie, bygg												
-	9 Leie, maskiner												
f Fra bed. i eget foretak	8.2 Fra bed. i eget foretak										4.14:		
Produk- sjon av varer og tjen- ester m.v.	5.a Salgsverdi, egen regning	5.1 Salgsverdi, egen regning											
	b Verdi av rep. for kunder	2 Godtgj. for rep. for kunder											
	-	3 Godtgj. for montering											
	c Godtgj. for leiearbeid	4 Godtgjørelse for leiearbeid											
	-	5 Godtgjørelse for annet arbeid											
	h Handelsvarer	6 Handelsvarer											
	-	9 Verdi av egne bygg og anlegg											
	-	10 " " egenprod. maskiner											
-	11 " " rep. og vedlikehold												
-	12 Bruttoinntekt, utleie, bygg												
-	13 " " , maskiner												
f Andre bed. eget foretak	8.2 For lev. andre bed. eget foretak												

SAMMENLIKNINGSSKJEMA

Flerbedriftsforetak - B

Foretakets navn: _____

nr.: _____ næring: _____

Spørsmålene			Industri statistikken					Prøveundersøkelsen				Avvik	
1	Industristat. 1.1	Prøveundersøk. 1.2	Bed. 1 2.1	Bed. 2 2.2	Hjelpe- avd. 2.3	Bed. andre næringer 2.4	Totalt for foretaket 2	Bed. 1 3.1	Bed. 2 3.2	Hjelpeavd. og bed. andre nær. 2.3+2.4 3.3	Sum for bedrifter 3.4	Totalt for foretaket, foretaksskjema 3	3 - 2 4
Lager ved årets slutt	2.a Råstoff og handelsv., gjenansk.priser	6.1 Råstoffer, gjen- anskaffelsespriser										4.1+4.2+4.3+4.4:	
	-	3 Handelsvarer, salgspriser										4.5:	
	b Varer under arbeid gjenansk.pris÷fortj.	2 Varer i arbeid, selvkost + fortj.										4.11:	
	c Egne produkter gjenansk.pris÷fortj.	4 Egne produkter, vurdert til salgspriser										4.12:	
Inve- stering m.v.	10. Anskaffelser i alt	10 Anskaffelser i alt											
	-	Salg av varige driftsm.											
	10. Rep.arbeide og vedl.	Rep. og vedlikehold											
	10. herav lønn egne arb.	-											
Summer	5.a, b og c ÷ f	5.1-5.5 og 5.9-5.13÷5.8.2											
	÷ 6.a, b, c og d ÷ f	÷4.1-4.4 og 4.6-4.10÷4.8.2											
	= Bearbeidelsesverdi	= Bearbeidelsesverdi											
	4.a, b og c	2.4 og 3.3											
	2.a, b og c	6.1-6.4											

A n m.: Består et foretak av flere enn 2 bedrifter, føres tall for bedriftene inn i disse skjemaene bare med den forandring at rutene 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 og 2 nummereres 2.11, 2.12 osv. Tilsvarende for 3.1 etc. Summen føres inn i 2.1 på et nytt skjema.

SPESIELT OM LAGER

L a g e r d e f i n i s j o n

Følgende tabell gir en oversikt over hva som regnes for lager i henholdsvis Regnskapsstatistikken og Industristatistikken samt sammenhengen med Utenrikshandelsstatistikken.

		Lager i Norge				Lager i utlandet
		Norske varer		Utenlandske varer		Norske varer
		1. Ikke tollbehandlet	2. Tollbehandlet, dvs. Eksportert	3. Tollbehandlet, dvs. Importert	4. Importlager, fri-lager, dvs. regnes for Importert ¹⁾	
Eierforhold (dvs. omfattes av bedriftsregisteret eller ikke)	1. Norske foretak	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5
	2. Utenlandske foretak			2.3 Bare av interesse for Utenrikshandelsstat. og nasjonalregnskapet	2.4	2.5 Uten noen interesse for norsk statistikk

- 1) Noen unntak: Motorkjøretøyer regnes først som importert når de tas ut av lageret. Varer i direkte transitt regnes ikke med, heller ikke visse andre varer, jfr. Utenrikshandel 1970. Hefte 1.

Regnskapsstatistikken går på eierforholdet, dvs. hele linje 1 regnes for lager i denne statistikken.

Den nåværende Industristatistikk ber bare om lager og sier ikke noe om at 1.2 og 1.5 skal ekskluderes eller ei. Nasjonalregnskapet vil nemlig at lager for industri og bergverk bare skal omfatte 1.1, 1.3 og 1.4 samt 2.3 og 2.4.

I den omlagte Industristatistikken bør vi be om lageroppgaver slik at vi:

1. Tilfredsstiller Nasjonalregnskapet ved at vi i tillegg til eierforhold også spesifiserer etter om varene er eksportert eller importert.
2. Bringer inn overensstemmelse med Regnskapsstatistikken som nå ber om lager etter eier uansett lagringssted.

For å tilfredsstillende pkt. 1 kan vi be om lager av varer som foretaket eier uansett hvor de befinner seg samtidig som vi ber om at det herav spesifiseres hvor mye som er eksportert, dvs. tollbehandlet. Oppgaver over tabellens pkt. 2.3 og 2.4 vil Nasjonalregnskapet få via Utenrikshandelsstatistikken.

For å tilfredsstillende punkt 2 må vi i tillegg be om at varer under transport regnes med til eieren uansett ansvarsforhold o.l.

Lager av varer i kommisjon o.l. tas derfor med av foretaket som juridisk og regnskapsmessig eier varene.

V u r d e r i n g s p r i n s i p p e r

Følgende vurderingsprinsipper benyttes nå:

	Industri- statistikken	Regnskaps- statistikken	Nasjonalregnskapet (ifølge SNA)
Råstoffer	) Gjenanskaffelses-) pris	) Bokført) verdi	Produsent- og kjøperpriser ¹⁾
Handelsvarer	)	)	"
Varer under arbeid	Gjenanskaffelses- pris ÷ forventet fortjeneste	)))	"
Egne produkter	"	)	"

1) Dvs. det beløp foretaket må betale for varene eller det beløp han får for varene. For varer under arbeid vil det si de priser varene ville fått hvis de var blitt solgt i den tilstand de befinner seg i.

I den nåværende Industristatistikken er det ikke definert nærmere hva en mener med gjenanskaffelsespriser, og siden flere forskjellige kalkylemetoder benyttes i næringslivet, er det trolig at det legges ulike betydninger i begrepet. Det er spesielt faste kostnader som volder bry.

Hvis vi ber om varelageret til salgspriser og innkjøpspriser vil vi tilfredsstillende Nasjonalregnskapet og vi vil ved å sammenholde oppgavene med Regnskapsstatistikken få et uttrykk for lagerreservene. Vi bør da imidlertid presisere at vi med salgspriser mener det foretaket får for varene netto, dvs. etter rabatter og avgifter, og ikke markedspriser; tilsvarende for varekjøpet. Vi bør også be om at det ikke benyttes standard fradrag eller lignende for inkurans.